

Izdavac:

Federalni zavod za zapošljavanje Sarajevo

71 000 Sarajevo

Đoke Mazalica 3

Telefon: 208 – 250; 208 – 251; 208 – 256

www.fzzz.ba

e-mail: info@fzzz.ba

Za izdavača:

Hasan Musemic, direktor

***Priprema i obrada
za štampanje:***

**Služba za evidencije, statistiku
i informacioni sistem**

Almir Pinjic,
operater
Emir Alibegovic,
operater

Rukovodilac Službe: Fadil Suljic

Nada Kosoric, lektor

Štampa:

ARKA PRES Sarajevo

Tiraž: 300 primjeraka

S A D R Ź A J

Statistički pregled

Zapošljavanje i nezaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine

Izveštaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje u 2003. godini	3
Program rada federalnog zavoda za zapošljavanje u 2004. godini	13
Statistički pregled zapošljavanja i zaposlenosti u Federaciji BiH	23
Tabela I i II Zaposlenost po područjima i kantonima – januar / sijećanj 2004. godine	24
Tabela III Registrovana nezaposlenost po kvalifikacionoj strukturi – februar/ veljaca 2004. godine	25
Tabela IV Posredovanje u zapošljavanju - ponuda i potražnja	26
Tabela V Registrovana nezaposlenost po kantonima	27
Tabela VI Registrovana nezaposlenost po općinama (svega; žene; indexi)	28
Tabela VII Pregled broja registrovanih nezaposlenih lica po općinama (kvalifikaciona struktura) februar/ veljaca 2004. godine	32
Tabela VIII Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih po kantonima februar/ veljaca 2004. godine	37
Tabela IX Korisnici prava na PIO i zaposleni strani državljani (pregled za februar/ veljaca 2004.)	38
Metodološka objašnjenja	39
Adrese i brojevi telefona kantonalnih službi za zapošljavanje	41

Molimo korisnike Biltena da prilikom upotrebe podataka navedu izvor.

IZVJEŠTAJ O RADU FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE U 2003. GODINI

I

STANJE I TENDENCIJE U OBLASTI RADA I ZAPOSŁJAVANJA

U 2003. godini aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje odvijale su se u skladu s nadležnostima utvrđenim Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Programom rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2003. godinu i donesenim aktima. Sve aktivnosti su bile usmjerene na utvrđivanje i provođenje ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uslovi za zapošljavanje, posredovanje u zapošljavanju i materijalno-socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme nezaposlenosti.

I pored aktivnosti koje je provodio Federalni zavod na stvaranju uslova za zapošljavanje, i dalje je visoka stopa nezaposlenosti (43%), koja je u stalnom porastu, i posljedica je, u prvom redu, sporog razvoja privrede, nezavršenog procesa privatizacije i nedovoljnog obima ulaganja investicija, koje cine osnovu za vecu zaposlenost. Stanje na tržištu kapitala u Bosni i Hercegovini je i dalje nezadovoljavajuće. Rijec je o kapitalu cija je cijena još uvijek visoka. Banke odobravaju kredite po visokim kamatnim stopama koje se krecu u prosjeku od 10% do 12%, što je za korisnike kreditnih sredstava veoma skupo. Visoka cijena kapitala je uticala da se znatan broj preduzeca, malih obrtnika i fizickih osoba obrati Federalnom zavodu sa zahtjevom za korištenje sredstava predviđenih za podsticaj zapošljavanja. Jedini moguci izlaz u povecanju zaposlenosti jeste oživljavanje privrede, cime se rješava problem zapošljavanja, stvara proširenje poreske osnovice i smanjuju realne potrebe u socijalnoj zaštiti. Prisutni su i određeni društveni problemi koji u znatnoj mjeri uticu na stvaranje uslova za zapošljavanje, odnosno koji uticu na smanjenje broja vec zaposlenih. To se u prvom redu odnosi na sporost u provođenju procesa privatizacije i neispunjavanje obaveza u onim preduzecima gdje je ovaj proces završen, a odnose se na preuzimanje određenog broja radnika.

Takoder, na negativan trend zaposlenosti, odnosno povecanje nezaposlenosti uticalo je i otpuštanje znatnog broja zaposlenih u Vojsci Federacije Bosne i Hercegovine. Ni rješenja koja se nude za zbrinjavanje otpuštenih pripadnika Vojske Federacije BiH nisu cvrsta garancija za smanjivanje broja nezaposlenih. Isto tako, prisutan je problem rada "na crno" koji je u Federaciji BiH znatno naglašen (oko 180.000), što negativno utice na prihode budžeta i uplate doprinosa. U takvim uslovima, od Federalnog zavoda se očekivalo da u okviru svojih funkcija doprinese povecanju zaposlenosti, odnosno smanjenju broja nezaposlenih.

Na primjeni Zakona, u oblasti zapošljavanja u Federaciji BiH radi 10 kantonalnih službi za zapošljavanje sa svojim biroima. U pocetnoj fazi njihovog rada postignuti su pozitivni pomaci ka efikasnijem obavljanju zadataka. Međutim, imajući u vidu izražen problem velikog broja nezaposlenih, trebalo bi i dalje unapređivati i prilagodavati njihov rad savremenim potrebama tržišta rada.

Zaposlenost

U Federaciji BiH, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, tokom 2003. godine prosjecno je bilo zaposleno 387.713 radnika, što je u odnosu na prosjek 2002. godine (394.134) smanjenje za 6.421 radnika, odnosno 1,63%. U 2003. godini u privredi je prosjecno bilo 250.922 zaposlena ili 64,72%, a u vanprivredi 136.791 ili 35,28%. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, dobijenih od organizacija-poslodavaca, u decembru 2003. godine u Federaciji BiH je bilo zaposleno 387.294 radnika, i to: u privredi 249.935 lica ili 64,53%, a u neprivredi 137.359 lica ili 35,47%. (U ovom broju su i zaposleni u: javnoj upravi, odbrani, obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti i ostalim javnim, društvenim, socijalnim, licnim i uslužnim djelatnostima -120.512 lica, i finansijskom posredovanju, poslovanju nekretninama, iznajmljivanju i poslovnim uslugama - 16.847 lica, što ukupno iznosi 137.359 lica.) Broj zaposlenih u decembru 2003. godine, u odnosu na prosjek 2002. godine, manji je za 6.838 ili 1,73%, a u odnosu na novembar za 382 ili 0,10%.

Najveci broj zaposlenih (decembar 2003. godine) ima Kanton Sarajevo - 86.175, Tuzlanski kanton - 68.794, Zenicko-dobojski kanton - 67.678, Hercegovacko - neretvanski kanton - 41.535 itd.

Podaci o broju zaposlenih odnose se na zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. U ovaj broj ukljuceni su zaposleni u poslovnim subjektima, u obrtu i slobodnim profesijama, odbrani i policiji. Broj zaposlenih u 1991. godini na teritoriji koja prema sadašnjem teritorijalnom razgranicenju pripada Federaciji BiH iznosio je 631.020, tako da je nivo zaposlenosti u decembru 2003. godine dostigao 60,90% nivoa iz 1991. godine.

Stopa zaposlenosti u Federaciji BiH koncem decembra 2003. godine iznosila je 24,48% i razlicita je po kantonima, a kreće se od, najniže, 15,70% u Bosansko-podrinjskom kantonu, do 31,05% u Kantonu Sarajevo.

Procjenjuje se da je u Federaciji BiH "na crno" zaposleno oko 180.000 lica, što međunarodne organizacije i Svjetska banka ukljucuju u ukupnu zaposlenost.

Nezaposlenost

Prosjecan broj nezaposlenih u 2003. godini iznosio je 296.646 i veci je u odnosu na prosjek 2002. godine (287.187 lica) za 9.459 ili 3,29%.

Krajem decembra 2003. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 304.830 nezaposlenih lica, što predstavlja povećanje za 1.375 lica ili 0,45% u odnosu na novembar 2003. godine. Stopa nezaposlenosti u Federaciji BiH u decembru 2003. godine iznosila je 44,01% i ima tendenciju rasta u odnosu na prethodne dvije godine. Ako se uzme u obzir da u Federaciji BiH radi "na crno" oko 180.000 lica, među kojima je znatan broj lica sa evidencije nezaposlenih, ta stopa je znatno niža. Bez obzira na način iskazivanja stope nezaposlenosti, ona je dostigla dramaticne razmjere i najteži je ekonomski, socijalni, moralni i generacijski problem kako u Federaciji Bosne i Hercegovine tako i u Bosni i Hercegovini.

Posmatrano po kantonima, najveći broj registrovanih nezaposlenih lica nalazi se u Tuzlanskom (75.608 ili 24,79%), u Zenicko-dobojskom (60.179 ili 19,73%), u Kantonu Sarajevo (59.791 ili 19,61%), a najmanji u Bosansko-podrinjskom kantonu (4.149 ili 1,36%) u odnosu na ukupan broj registrovanih nezaposlenih u Federaciji BiH.

Učešće strucnih lica u ukupnom broju registrovanih nezaposlenih iznosi 187.446 ili 61,48%, a nestrucnih 117.384 ili 38,52%.

Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih u decembru 2003. godine bila je sljedeća: VSS 3.683 ili 1,20%, VŠS 3.692 ili 1,20%, SSS 65.252 ili 21,40%, VKV 2.704 ili 0,88%, KV 112.115 ili 37,13% NKV 106.062 ili 34,78%, PKV 10.163 ili 3,36% i NSS 1.159 ili 0,38%.

Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje, u decembru 2003. godine registrovano je 140.048 žena, što je za 94 ili 0,07% više u odnosu na prethodni mjesec. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje iznosi 81.081 ili 57,89%. Njihovo učešće u evidentiranoj nezaposlenosti u decembru 2003. godine iznosilo je 49,93%.

Broj lica koja prvi put traže zaposlenje je 157.437 i više ih je za 1.826 u odnosu na novembar 2003. godine. Od toga stručnih lica je 92.435 ili 58,70%, a nestručnih 65.002 ili 41,29%.

Tokom decembra 2003. godine službama za zapošljavanje prijavilo se 7.895 novih lica koja traže zaposlenje, što je za 1.577 ili 19,97% više u odnosu na novembar 2003. godine.

II

OSTVARIVANJE FUNKCIJA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE

Posredovanje u zapošljavanju

Posredstvom službi za zapošljavanje u 2003. godini je zaposleno 24.504 lica ili prosjecno 2.042 lica u toku jednog mjeseca, što je za 2.016 više u odnosu na 2002. godinu. Izuzetno nepovoljan odnos ponude i tražnje radne snage se i dalje nastavlja, na što ukazuje podatak da je na jedno radno mjesto u decembru 2003. godine konkurisalo 356 nezaposlenih lica.

Brisanje iz evidencije nezaposlenih lica ima ujednačen prosjek u posljednje tri godine i kreće se između 6.000 i 6.100 lica mjesečno, i ima tendenciju pada u odnosu na 2002. godinu.

U velikom porastu je broj lica kojima je prestao radni odnos. U 2003. godini iz ovog razloga prosjecno mjesečno se javilo 780 novih lica, što je u odnosu na 2002. godinu (714) porast za 66 lica ili 9,1%. U decembru 2003. godine po ovom osnovu evidentirano je 1.287 lica u odnosu na 845 u prethodnom mjesecu, što je više za 442 ili 52,31%.

Mjere aktivne politike zapošljavanja

Aktivna politika zapošljavanja u 2003. godini provedena je u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o mjerama za podsticaj zapošljavanja.

U cilju efikasnijeg i racionalnijeg korištenja sredstava donesena je Odluka o raspodjeli sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje za zadovoljenje potreba u oblasti zapošljavanja ("Službene novine FBiH", broj 22/03) kojom su utvrđeni kriteriji raspodjele sredstava za namjene propisane članom 50 Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Naime, Odlukom i Zakonom regulisano je da Federalni zavod u cilju ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba dodjeljuje kantonalnim službama za zapošljavanje sredstva za podmirenje ovih potreba ako su im postojeca nedostatna.

Nakon podmirenja troškova za funkcije kantonalnih službi i Federalnog zavoda, Zakonom je ostavljena mogućnost da se ta sredstva mogu koristiti za finansiranje programa za tržište rada -

stvaranje uslova za zapošljavanje. Po ovom osnovu data je podrška onim programima koji obezbjeđuju zapošljavanje većeg broja radnika, koji imaju veći stepen dovršenosti investicije, koji zapošljavaju demobilisane vojnike, ratne vojne invalide i članove porodica poginulih boraca, koji obezbjeđuju zapošljavanje u kracem periodu, supstituciju uvoza i povećanja izvoza, zapošljavanje u poljoprivredi, industriji i zanatstvu, kao i onim programima koji imaju razvojnu komponentu. Pored toga, pri dodjeli sredstava vodilo se računa i o nivou razvijenosti regija.

U izvještajnom periodu, po osnovu provođenja aktivne politike zapošljavanja, planirana su sredstva u iznosu od 37,829.694 KM. Za pružanje finansijske podrške poslodavcima i nezaposlenim osobama u cilju stvaranja uslova za veće zapošljavanje i provođenje profesionalne orijentacije, stručne pripreme, dokvalifikacije i prekvalifikacije u 2003. godini je angažovano ukupno 29,522.654 KM. Od toga je 1,490.100 KM angažovano za realizaciju Programa poticanja zapošljavanja 1.000 mladih osoba sa visokom stručnom spremom i 27,352.755 KM na kreditnoj osnovi za podsticaj zapošljavanja. Za stručnu obuku i prekvalifikaciju realizovano je 679.800 KM. Po osnovu stvaranje uslova za veće zapošljavanje omogućeno je zapošljavanje 5.405 radnika, od čega 2.674 nova radnika, 2.476 radnika je zadržano u radnom odnosu i 256 radnika će biti stručno osposobljeno-dokvalifikovano radi zapošljavanja. Značajno je istaci da se realizacijom ovih programa obezbjeđuju uslovi za radno angažovanje 2.670 osoba kroz rad u kooperantskim odnosima u poljoprivredi i kroz rad u kućnoj radinosti, a koje ovim vidom obavljanja djelatnosti obezbjeđuju egzistenciju sebi i svojim porodicama, a u mnogim povratničkim porodicama osigurava se i održivi povratak. Konacni podaci o broju zaposlenih ne mogu se prezentirati imajući u vidu da će se većina programa realizovati u periodu od tri mjeseca do godine dana.

Sredstva za podsticaj zapošljavanja usmjerena su u većinu privrednih djelatnosti (49), kako slijedi: u oblast poljoprivrede 81 (od čega: u okviru stocarstva 55, proizvodnje voca, povrca i ljekobilja 14, peradarstva 12), prerađu drveta 20, tekstilnu industriju 18, metalnu industriju 17, uslužnu djelatnost 17 (većim dijelom zanatske i druge usluge), građevinarstvo 15, prehrambenu industriju 10 itd.

Bitna funkcija koja proizlazi iz Zakona jeste pružanje pomoći u realizaciji programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima. Po tom osnovu u toku 2003. godine odobreno je 679.800 KM za realizaciju 14 programa. Znaćan dio sredstava za ove namjene usmjeren je za poljoprivredu i iznosi 134.800 KM ili 20,71%. Za edukaciju poljoprivrednih proizvođaća angažovani su specijalisti za pojedine oblasti, tako da je edukacija usmjeravana i prilagođavana komparativnim prednostima pojedinih područja, kao i nivou znanja i mogućnosti proizvođaća da usvoji to znanje. Ovako provedenom edukacijom poljoprivredni proizvođać-kooperant je dobio opće znanje za intenzivnu proizvodnju i primjenu najsavremenijih metoda u organizaciji rada i korištenju tehničko-tehnoloških rješenja. Poseban aspekt edukacije odnosio se na mogućnost organizovanja poljoprivrednih proizvođaća, te njihov jedinstven nastup na tržištu. Također, sredstva po ovom osnovu usmjerena su i za stručnu obuku, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju invalidnih lica (slijepih i slabovidnih osoba, kao i invalidnih lica oštećenog sluha i govora), ukupno 150.000 KM ili 22,22%. Preostali dio sredstava (ukupno 390.000 KM ili 57,51%) usmjeren je za stručno osposobljavanje radnika u metalnoj industriji, zdravstvu, grafićkoj djelatnosti, kao i određenog broja nezaposlenih VSS radnika koji su nakon završene obuke osposobljeni za osnivanje vlastitog biznisa ili za radno angažovanje u preduzećima.

Za realizaciju stručne obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije radnika u 2002. godini su odobrena sredstva za realizaciju 34 programa u iznosu od 2,640.985 KM. Realizacijom tih programa bilo je potrebno stručno osposobiti, prekvalifikovati i dokvalifikovati 1.760 radnika i kooperanta. Po ovom osnovu stručno je osposobljeno, prekvalifikovano, dokvalifikovano i zaposleno 1.839 radnika i kooperanta, a za 85 radnika obuka nije realizirana. Shodno zakljućenim ugovorima o korištenju sredstava za podsticaj zapošljavanja, Federalni zavod će i u narednom periodu kontinuirano vršiti kontrolu njihovog angažovanja u namjene za koje su odobrena.

Kontrola (monitoring) realizacije kreditnih sredstava i zapošljavanja radnika po zaključenim ugovorima sa preostale tri banke s kojima Federalni zavod ima zaključen ugovor o komisionim poslovima bice nastavljen u toku 2004. godine. Naime, zbog velikog broja zahtjeva poslodavaca i fizickih osoba, kao i tekucih poslova, predstavnici Federalnog zavoda nisu mogli obaviti monitoring o odobrenim kreditnim sredstvima u svim bankama, ali je ta obaveza zakljuckom Upravnog odbora utvrđena kao permanentna obaveza u narednom periodu.

U okviru aktivne politike zapošljavanja, odnosno provođenja mjera i aktivnosti za stvaranje uslova za novo zapošljavanje, Federalni zavod je u 2003. godini usvojio dva veoma znacajna projekta:

- **Program poticanja zapošljavanja mladih osoba sa visokom strucnom spremom i**
- **Projekat podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi.**

Polazeci od problema u zapošljavanju mladih osoba sa visokom strucnom spremom i pojave njihovog masovnijeg odlaska u inozemstvo, Federalni zavod za zapošljavanje je ovim programom pokušao obezbijediti uslove za zapošljavanje ove populacije u zemlji, cijeneci da su to buduci nosioci razvoja društva. Cilj Programa je zapošljavanje mladih osoba visoke strucne spreme bez radnog iskustva, omogucavanje ravnopravnog natjecanja na tržištu rada, podsticanje povratka u mjesto prebivališta i destimuliranje njihovog odlaska u inozemstvo. U okviru Programa utvrđene su sljedece poticajne mjere:

- sufinansiranje zapošljavanja na tržištu rada (privatni sektor),
- sufinansiranje zapošljavanja na podrucjima gdje su posebne potrebe za deficitarnim zanimanjima,
- sufinansiranje zapošljavanja u dijelu javnog sektora (osim organa uprave).

Programom je predvideno zapošljavanje 1.000 mladih osoba visoke strucne spreme bez radnog iskustva. Planom je predvideno da se Program realizuje u toku tri godine.

Pregled firmi-poslodavaca koji su se obratili sa zahtjevom za zapošljavanje određenog broja mladih osoba sa VSS i broj udovoljenih zahtjeva sa brojem zaposlenih mladih osoba sa VSS, stanje 31.12.2003. godine:

KANTON	Firme – poslodavci		Mladi sa VSS	
	zahtjevi	odobreno	zahtjevi	odobreno zaposleni
1. Unsko - sanski kanton	30	21	124	31
2. Posavski kanton	5	5	5	5
3. Tuzlanski kanton	175	110	655	298
4. Zenicko – dobojski kanton	143	97	320	168
5. Bosansko – podrinski kanton	10	6	36	9
6. Srednjobosanski kanton	57	36	116	56
7. Hercegovacko – neretvanski kanton	65	47	123	69
8. Zapadnohercegovački kanton	43	35	63	56
9. Sarajevski kanton	139	83	446	169
10. Katon 10 - Livno	7	6	15	9
FEDERACIJA - UKUPNO	674	446	1.903	870

Problem nezaposlenosti prisutan je kako kod povratnika u Federaciju BiH tako i kod povratnika u Republiku Srpsku, svrstavajući ovu kategoriju u najsiromašniji sloj i trajnu socijalnu kategoriju društva iako je radno sposobna. Kako su veoma mali izgledi za zapošljavanje na ranijim radnim mjestima, izvan poljoprivrede, većina domicilnih stanovnika i povratnika u ruralnim naseljima vraća se poljoprivrednoj djelatnosti kao najbržem i najsigurnijem načinu obezbjeđenja uslova za preživljavanje porodice. Da bi poljoprivredna djelatnost omogućila održiv povratak i ekonomski prosperitet domicilnim povratničkim porodicama, odnosno da bi otvorila prostor za zapošljavanje radno sposobnih osoba koje imaju odgovarajući poljoprivredni posjed, Vlada Federacije BiH, u saradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica i Federalnim zavodom za zapošljavanje, predložila je Projekat podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi, koji ima za cilj realizaciju nabavke i raspodjele određenog broja većih kompleta poljoprivredne mehanizacije, uređaja za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, plastenika, krupne i sitne priplodne stoke nezaposlenim u seoskim domaćinstvima, povratnicima i socijalno ugroženim porodicama na selu radi održivog povratka. Projekat je usvojila Vlada Federacije BiH, a u saradnji s pomenutim ministarstvima i Federalnim zavodom realizovace se tokom 2004. godine na području Federacije BiH i Republike Srpske.

Zapošljavanje stranih državljana

Radne dozvole i odobrenja za izdavanje radne dozvole donose se na osnovu zakonskih propisa kojima su utvrđeni način i uslovi zapošljavanja stranih državljana i osoba bez državljanstva u Federaciji BiH.

U dosadašnjoj primjeni zakonskih odredbi stekle su se određene spoznaje i iskustva u vezi sa izdavanjem odobrenja – radnih dozvola te je Federalni zavod sa kantonalnim službama za zapošljavanje utvrdio Jedinственu metodologiju u postupku zapošljavanja stranaca i osoba bez državljanstva na području Federacije BiH, sa pratećim obrascima.

U skladu sa zakonskim odredbama, Federalni zavod je, po podnesenim zahtjevima od kantonalnih službi, u 2003. godini izdao 1.753 odobrenja i 297 radnih dozvola, što ukupno iznosi 2.050 odobrenja – radnih dozvola. Najviše zahtjeva za izdavanje radnih dozvola podneseno je u Kantonu Sarajevo i izdato je 1.211.

Najviše zahtjeva za izdavanje radne dozvole odnosi se na državljane Srbije i Crne Gore (786), Hrvatske (327), Kine (322) i dr. Što se tiče radnih dozvola izdatih kineskim državljanima, radna dozvola se izdaje jednom licu u trajanju od šest mjeseci.

Potrebno je istaci da u drugim državama odobrenja – radne dozvole izdaju institucije zapošljavanja na nivou države, te bi trebalo pokrenuti inicijativu za donošenje jedinstvenog zakona za Bosnu i Hercegovinu kako bi se uvela kontrola izdavanja radnih dozvola i ulaska stranih državljana u BiH, te zaštitilo domaće tržište radne snage.

III

MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Materijalna i socijalna sigurnost za vrijeme nezaposlenosti, prema Zakonu, podrazumijeva:

- a) novcanu naknadu,
- b) doprinos za zdravstveno osiguranje i
- c) doprinos za penzijsko osiguranje.

a) Novcana naknada

Novcana naknada je pravo koje zaposlenici osiguravaju uplatom doprinosa za slučaj nezaposlenosti, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i drugim zakonima. Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti je jedan od obaveznih doprinosa, a sistem obaveznih doprinosa je ureden Zakonom o doprinosima. Uplata navedenog doprinosa, kao uslova za ostvarivanje prava na novcanu naknadu, jedan je od osnovnih razloga koji su uticali na broj korisnika ovog prava. U 2003. godini u Federaciji BiH novcanu naknadu je koristilo prosjecno mjesecno 4.759 nezaposlenih lica. Ovaj broj korisnika novcane naknade bio bi znatno veci, s obzirom na broj lica kojima je radni odnos prestao bez njihove krivice usljed privatizacije, stecaja, likvidacije i drugih razloga, da su njihovi poslodavci, kao obveznici vršili obracun i uplatu doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti. I u 2003. godini veliki broj poslodavaca još uvijek je rješavao status zaposlenika na cekanju posla, prema clanu 143 Zakona o radu, iako je prema stavu 1 navedenog clana status tih zaposlenika morao biti riješen do 5.5.2000. godine. To, istovremeno, u najvećem broju slučajeva znaci da za taj period nije vršena uplata doprinosa.

Jedan od pokazatelja za navedeno stanje je i broj uložених žalbi u postupku ostvarivanja prava na novcanu naknadu.

Federalni zavod, kao drugostepeni organ, u izvještajnom periodu je primio 700 žalbi, a kada se ima u vidu da je jednom žalbom bilo obuhvaceno 350 žalitelja, to broj lica koja u prvostepenom postupku nisu ostvarila navedeno pravo, a koja su se žalila, iznosi 1.049. Od tog broja u 357 slučajeva žalbe su odbijene kao neosnovane, u 12 slučajeva prvostepena rješenja su poništena i drugostepeni organ je sam riješio stvar, u 56 slučajeva prvostepena rješenja su poništena i predmeti vraćeni prvostepenom organu na ponovni postupak, jedna žalba je odbačena kao neblagovremena, u 98 slučajeva obustavljen je postupak po žalbi, dok je ostalo neriješeno 176 žalbi, odnosno preneseno u narednu godinu.

b) Zdravstveno osiguranje

U izvještajnom periodu u Federaciji BiH zdravstvenim osiguranjem bilo je obuhvaceno prosjecno mjesecno 175.175 korisnika, odnosno 59,05% od registrovanih nezaposlenih lica.

Doprinos za zdravstveno osiguranje nezaposlenih lica uplacuju službe za zapošljavanje u skladu s propisima o zdravstvenom osiguranju. Ovakav nacin regulisanja pitanja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih lica, gdje se Zakonom o zdravstvenom osiguranju donesenom na nivou Federacije BiH propisuju uslovi, rokovi i kategorije nezaposlenih lica, a propisima donesenim na kantonalnom nivou uređuje visina sredstava na ime doprinosa, potrebno je mijenjati u smislu da se ta pitanja urede Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Inicijativom za izmjene i dopune ovog zakona, koja je zvanično upućena resornom ministarstvu, predlaže se da se zdravstveno osiguranje obezbjeđuje nezaposlenim licima koja su:

- korisnici novčane naknade;
- završila srednje, više i visoko obrazovanje;
- na stručnom osposobljavanju ili prekvalifikaciji u organizaciji službe za zapošljavanje;
- stekla uslove za uplatu doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje po članu 31 stav 2 Zakona.

c) Penzijsko osiguranje

Osiguranje prava iz penzijsko-invalidskog osiguranja nezaposlenih lica kojima nedostaju tri godine do sticanja uslova za starosnu penziju, u smislu člana 31 stav 2 Zakona, podrazumijeva uplacivanje doprinosa za tu kategoriju nezaposlenih lica.

U izvještajnom periodu u Federaciji BiH zahtjeve za ostvarivanje ovog prava podnijela su 853 nezaposlena lica sa evidencije službi za zapošljavanje, i to: kantonalnoj službi Bihac – 29; Zenica – 136; Travnik – 63; Goražde – 22; Sarajevo – 293; Mostar – 125; Grude – 32; Tuzla – 153, dok u kantonalnim službama Livno i Orašje nije bilo zahtjeva.

Od ukupnog broja zahtjeva, riješena su 473, dok je 371 zahtjev u postupku rješavanja. U 343 slučaja priznato je navedeno pravo, a u 130 slučajeva donesena su negativna rješenja. Razlog za nepriznavanje ovog prava u najvećem broju slučajeva je što podnosiocima zahtjeva nedostaje više od tri godine do sticanja uslova za starosnu penziju, tako da ne ispunjavaju uslov iz člana 31 stav 2 Zakona.

Kada je u pitanju ovo pravo, Federalnom zavodu, kao drugostepenom organu, podneseno je sedam žalbi i sve su odbijene kao neosnovane.

Federalni zavod je saglasno utvrđenim zadacima u Programu rada za 2003. godinu, posebno u vezi s iniciranjem izmjena i dopuna Zakona, sčinio sveobuhvatan prijedlog izmjena i dopuna u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, i zvanično inicijativu uputio Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike. Izmjene i dopune Zakona najvećim dijelom obuhvataju prava nezaposlenih lica u smislu pravicijnijeg i fleksibilnijeg rješavanja, jer smatramo da su rješenja u postojećem zakonu dosta restriktivno uređena, posebno pravo na novčanu naknadu, i to kako u pogledu njegove dužine, tako i u pogledu visine ovog prava.

* * *

Ugovor o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske

Bosna i Hercegovina je zaključila Ugovor o socijalnom osiguranju sa Republikom Hrvatskom i Administrativni sporazum o provedbi ovog ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 6/01). U smislu odredbe člana 1 tačke 7 Ugovora i člana 2 stav 4 Administrativnog sporazuma, Federalni zavod je tijelo zaduženo za održavanje direktne međusobne veze o provjeri podataka o korištenju novčane naknade za vrijeme privremene nezaposlenosti.

Shodno odredbama člana 2 Administrativnog sporazuma, Federalni zavod je provjeravao i popunjavao obrasce HR/BiH1 za preko 100 podnesenih zahtjeva u 2003. godini.

IV

SARADNJA SA DOMACIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

I u 2003. godini Federalni zavod je imao sadržajnu i intenzivnu saradnju sa svim institucijama i organima koji imaju uticaja na stvaranje povoljnijih uslova za brže zapošljavanje. Narocito su značajni kontakti i razni vidovi saradnje sa Vladom Federacije BiH, Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike, Federalnim ministarstvom finansija, Savezom samostalnih sindikata BiH, Privrednom komorom Federacije BiH i Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske, kao i sa predstavnicima Svjetske banke, Međunarodnog monetarnog fonda, Evropske unije za reformu stručnog obrazovanja i obuke i dr.

Posebnu pažnju je zaslužio projekat "INTERREG III A" jer se bavi najvažnijim pitanjima razvoja saradnje i integracije u oblasti zapošljavanja u Jadranskoj regiji u cilju unapređenja stanja na tržištu rada Jadranske regije, i to kroz:

- pokretanje međudržavne saradnje u oblasti rada i zapošljavanja,
- stvaranje jedinstvenog tržišta rada,
- stvaranje jedinstvene baze podataka,
- daljnje unapređenje kvaliteta rada u službama za zapošljavanje,
- zapošljavanje naših radnika za kojima postoji potreba u Italiji, a nakon što se stvore uslovi za to.

Projekat "INTERREG III A" u svom sastavu ima 60 subprojekata, a nosilac i organizator za sve njih je Vlada Republike Italije preko svojih regija. Budžet u iznosu od oko 101 milion eura su obezbijedili Evropska unija, Vlada Italije i uključene regije (Venezia, Giulia, Emilia Romagna, Marche, Molise, Abruzzo i Puglia). Nosilac projekta u Bosni i Hercegovini bice Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, a sve aktivnosti ce se obavljati s Federalnim zavodom za zapošljavanje, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Takoder, Federalni zavod je ostvario saradnju i s Fondacijom "Henrich Boll" i Uredom visokog predstavnika za BiH u cilju osposobljavanja i pripreme kadrova za obavljanje odgovarajucih radnji na terenu u stvaranju uslova za pokretanje malog biznisa radi održivog povratka.

V

RAD ORGANA UPRAVLJANJA

Upravni odbor je održao 10 sjednica, na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz nadležnosti Federalnog zavoda i ostvarivanja funkcija zapošljavanja. Usvojeni su Izvještaj o radu i Izvještaj o finansijskom poslovanju u 2002. godini, te doneseni finansijski planovi za oblast zapošljavanja u Federaciji BiH i Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2003. godinu, Program rada za 2003. godinu, kao i Akcioni plan na bazi nalaza i preporuka Revizorskog tima. Takoder, donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za podsticaj zapošljavanja i izmjene i dopune Statuta koje je sugerisao Ured za zakonodavstvo Vlade Federacije BiH. (Iako su po treci put vršene izmjene i dopune Statuta i odredbe Statuta uskladvane s prijedlozima i sugestijama Ureda, na Statut još uvijek nije dobijena saglasnost od Vlade Federacije BiH.) Između ostalog, usvojeni su Program poticanja zapošljavanja mladih osoba sa visokom strucnom spremom, Projekat podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi i data je podrška predloženim izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kojim ce se inicirati pokretanje zvanične procedure za izmjene i dopune Zakona.

Kontinuirano su, na skoro svim sjednicama, razmatrani prijedlozi Komisije za ocjenu programa za podsticaj zapošljavanja, donošene odluke o dodjeli sredstava i usvojeni izvještaji o monitoringu plasmana bespovratnih i kreditnih sredstava.

Nadzorni odbor je održao devet sjednica, na kojima su analizirani izvještaji o poslovanju Federalnog zavoda, pregledani godišnji izvještaji o poslovanju i godišnji obracun te provjeravana urednost i zakonitost vodenja poslovnih knjiga.

VI

STRUCNA SLUŽBA

U cilju organizacije i rada službe Federalnog zavoda, doneseni su: Pravilnik o osnovama unutarnje organizacije, Odluka o sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu i Pravilnik o utvrđivanju uslova i kriterija za davanje saglasnosti za provođenje javne nabavke po posebnim metodama. Sporazumom o rješavanju radnog statusa zaposlenika ranijeg Zavoda za zapošljavanje Bosne i Hercegovine, potpisanog 4.12.2003., Federalni zavod je preuzeo devet radnika, od kojih je jedan penzionisan sa 31.12.2003. godine, a cetiri su, do daljnjeg, angažovana u Agenciji za rad i zapošljavanje BiH. Sa 31.12.2003. godine Federalni zavod je imao 39 zaposlenih, a njihova kvalifikaciona struktura je sljedeća: magistar 1, VSS 12, VŠS 6, SSS 10, KV 7 i NK 3.

VII

INFORMACIONI SISTEM

Federalni zavod za zapošljavanje uradio je projektni zadatak za jedinstveni informacioni sistem i proveo je proceduru javnog nadmetanja. Za potrebe projekta izvršena je analiza stručnih i hardverskih potencijala u općinskim biroima i kantonalnim službama za zapošljavanje. Podaci o svim zaposlenima, prema poslovima koje obavljaju i nivou obucenosti za rad na racunaru, kao i o stanju opreme sa bitnim pokazateljima o performansama, omogućice u izvedbi projekta precizno planiranje obuke za zaposlenike i opremanje službi.

Pravilnik za vođenje evidencija u oblasti zapošljavanja još nije donesen. Sa predstavnicima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike ovaj pravilnik je doraden jer jedinstveni informacioni sistem treba biti njime podržan.

Za Program poticanja zapošljavanja mladih osoba sa visokom stručnom spremom ("Posao za 1.000 mladih sa VSS") uraden je softver za sve funkcije Projekta: podnošenje zahtjeva, odobravanje i zaključivanje ugovora, pracenje isplate placa za zaposlene po Projektu i odobravanje avansa. Također, dogradeni su baza i softver za pracenje korištenja sredstava predviđenih za podsticaj zapošljavanja, čime je omogućeno davanje izvještaja prema raznim parametrima.

VIII

INFORMATIVNA DJELATNOST

Odnos Federalnog zavoda za zapošljavanje prema javnosti u 2003. godini bio je rezultat njegove poslovne djelatnosti, kao i nacina na koji nastoji riješiti određene probleme na tržištu rada.

U poboljšanju kvaliteta svoga rada, Federalni zavod je u protekloj godini unaprijedio saradnju sa redakcijama i novinarima medijskih kuća. Radi objektivnog i blagovremenog informisanja građana o svojim aktivnostima, Federalni zavod se svakog mjeseca oglašavao saopćenjem za javnost, plasirajući sve relevantne podatke. Posebna pažnja je posvećena promoviranju projekta "Posao za 1.000 mladih sa VSS", pri čemu je ostvarena korektna saradnja s redakcijama i novinarima.

U Statistickom biltenu, koji se objavljuje redovno sredinom svakog mjeseca, a koji sadrži tabelarno i grafikonski izražene sve podatke o zaposlenosti i nezaposlenosti u Federaciji BiH, objavljivani su i najvažniji dokumenti iz oblasti zapošljavanja. Također, putem internet stranice **www.fzzz.ba** blagovremeno su prezentirane sve relevantne informacije u vezi sa zapošljavanjem i tržištem rada.

* * *

Napomena: Radi potpunijeg informisanja i sagledavanja stanja u oblasti zapošljavanja, u prilogu su dati statistički pokazatelji iz kojih se mogu sagledati stanje i tendencije u ovoj oblasti.

PROGRAM RADA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE ZA 2004. GODINU

U V O D

Program rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2004. godinu realizirat će se u okvirima ukupne aktivnosti na ostvarivanju funkcija utvrđenih Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a radi ocuvanja dostignutog nivoa zaposlenosti i stvaranja uvjeta za povećanje broja zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Stanje u Federaciji Bosne i Hercegovine karakterizira visoka stopa nezaposlenosti – prema postojećoj evidenciji oko 43%. Pravo stanje je teško utvrditi jer mnogi sa evidencije nezaposlenih rade “na crno” u privatnim firmama i međunarodnim organizacijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini. Prema nekim istraživanjima na koja su naslonjene procjene Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda, eliminiranjem rada “na crno” stopa nezaposlenosti bi se smanjila na 17% - 23%.

Aktualnost problema nezaposlenosti zahtijeva daleko veće angažiranje društva u cjelini te svih institucija koje na bilo koji način imaju kontakt sa ovim problemom zbog kojeg mladi ljudi ne vide vlastitu perspektivu u svojoj zemlji, pogotovu ako se nastavi ovakav trend.

Stoga je i posebno izražena obaveza Federalnog zavoda u reformi tržišta rada i prilagodavanja ovog dijela socijalnog sektora tržišnim uvjetima privređivanja.

Federalni zavod za zapošljavanje će i u narednom periodu poduzimati određene aktivnosti kako bi se stvorili uvjeti za zapošljavanje nezaposlenih, a posebno mladih te ugroženih socijalnih grupa i lica kojima je otežano zapošljavanje, odnosno dati puni doprinos u mjeri vlastitih mogućnosti i zakonskih obaveza.

S obzirom na poziciju Federalnog zavoda za zapošljavanje na **tržištu rada** te obaveze u sferi organiziranja, rada, upravljanja, rukovođenja, informiranja i izvještavanja (Upravni odbor, Nadzorni odbor, resorno ministarstvo, Vlada i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, kantonalne službe, javnost itd.) te da je, formiranjem Službe za zapošljavanje u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, konačno uspostavljena organizacijska struktura ovoga dijela socijalnog sektora na nivou Federacije BiH, potrebno je u toku tekuće 2004. godine uspostaviti osnove programskih aktivnosti koje će se realizirati u narednom periodu.

S tim u vezi, potrebno je aktualizirati sljedeće zadatke:

1) IMOVINA, BILANCA STANJA I ZAPOSLENI U FEDERALNOM ZAVODU

Odluka o utvrđivanju bilansa stanja i broja zaposlenih i materijalnoj raspodjeli imovine i sredstava i raspoređivanju zaposlenih Zavoda za zapošljavanje Bosne i Hercegovine* mora se, definitivno, sprovesti do kraja.

Sada kada je formirana **Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine**, imenovani direktor i zamjenik direktora, očekujemo da se citav ovaj proces ubrza i uskoro dovede do kraja.

Naime, kao posljedica nedovršene “sukcesije”, ostali su otvoreni brojni problemi kao što su:

- a) Primjena odgovarajuće organizacije i sistematizacije radnih mjesta te, s tim u vezi, i odgovarajući raspored uposlenika;
- b) Organiziranje, opremanje i uvezivanje uredskog prostora, kao i domaćinsko upravljanje citavom zgradom u koju su, trenutno, smještena cetiri pravna subjekta;
- c) Realno utvrđivanje bilance stanja, potraživanja itd.

2) OPCI OKVIR ZA BUDUCI RAD FEDERALNOG ZAVODA

Aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje treba precizno odrediti prema:

- *Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba*[†] i
- *Odluci o raspodjeli sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje za zadovoljenje potreba u oblasti zapošljavanja*[‡].

S obzirom na to da je, definitivno, krajem juna 2003. godine završeno konstituiranje službi za zapošljavanje u svih deset kantona, stekli su se uvjeti za uskladiivanje nadležnosti Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje sa Zakonom i Odlukom. Naime, sve do formiranja Službe za zapošljavanje u Hercegovačko-neretvanskom kantonu Federalni zavod je obavljao i poslove kantonalnih službi.

Osnovna i glavna aktivnost Federalnog zavoda treba da bude usmjerena prema kantonalnim službama da **prati, uskladuje, koordinira, predlaže, pruža pomoc, poduzima mjere, objedinjuje i vodi zbirne evidencije** itd.

Za operativnu realizaciju “na terenu” odgovorne su kantonalne službe, koje su, prema Zakonu, nadležne za:

- a) **utvrđivanje prava** osobama za slučaj nezaposlenosti,
- b) **provođenje programa** profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima,
- c) **prikupljanje podataka** o nezaposlenim osobama i dostavljanje Federalnom zavodu,
- d) **izdavanje radnih dozvola** stranim državljanima i osobama bez državljanstva po odobrenju Federalnog zavoda itd.

3) FINACIJSKO UPRAVLJANJE

Najvažniji zahtjevi koji se, se u ovom trenutku, postavljaju pred Federalni zavod su u oblasti finacijskog upravljanja i izvještavanja. Osim strogih zakonskih obaveza i obaveza po *Odluci o raspodjeli sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje za zadovoljenje potreba u oblasti zapošljavanja*, izuzetno važne obaveze proizlaze i iz nalaza Revizorskog tima *Price Waterhouse Coopers* te nalaza *Ureda za reviziju budžeta - proracuna Federacije BiH*. Tome treba pridodati i zahtjeve Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda koji ce na nas biti primijenjeni posredstvom Vlade Federacije BiH i resornog ministarstva.

* “Službeni glasnik BiH”, broj 13/02

† “Službene novine Federacije BiH”, broj 41/01

‡ “Službene novine Federacije BiH”, broj 22/03

S tim u vezi, potrebno je:

- a) Detaljno razmotriti pitanje daljnje aktivnosti na poticajima za zapošljavanje kreditnim sredstvima,
- b) Pripremiti analizu finansijskog poslovanja Federalnog zavoda i kantonalnih službi sa prijedlogom mjera za upravljanje viškovima,
- c) Realno procijeniti i nadležnim organima predložiti novu stopu doprinosa za slučaj nezaposlenosti,
- d) Saciniti modele i procedure za ostvarivanje nadzora nad finansijskim poslovanjem kantonalnih službi,
- e) Intenzivirati monitoring korisnika poticajnih sredstava (bespovratna sredstva, krediti, zapošljavanje mladih sa visokom strucnom spremom),
- f) Saciniti modele i procedure za prikupljanje informacija od kantonalnih službi i izvještavanja menadžmenta, Upravnog i Nadzornog odbora te povratnih zbirnih informacija kantonalnim službama.

4) POTICAJI ZA ZAPOSŁJAVANJE KREDITNIM SREDSTVIMA

Namjera ovog zavoda je (bila) da promjenom pristupa i koncepta dosadašnjeg nacina i mehanizma kreditiranja iz vlastitih namjenskih sredstava ucini ova sredstva dostupnim što vecem broju korisnika, uz poboljšanje i ostalih elemenata programa. Novi koncept se temelji na sljedećim elementima:

- Formiranje revolving kreditne linije za kreditiranje korisnika putem banaka,
- Primjena bankarskih procedura kod ocjene boniteta korisnika u smislu kreditne sposobnosti,
- Korištenje kreditnih sredstava isključivo za financiranje trajnih obrtnih sredstava, što ce na bazi kraćeg vremena obrta doprinijeti efikasnijem poslovanju korisnika i njihovom jakanju.

Trajni beskamatni depozit formirao bi se iz raspoloživih sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje ***umanjenih za sredstva potrebna za izmirenje svih postojećih programskih obaveza, te iz priliva po naplati iz prethodnih plasmana*** kod Investicijske banke Federacije Bosne i Hercegovine i drugih komercijalnih banaka.

Ukoliko primjena ovoga modela pokaže dobre rezultate, preporucio bi se i svim kantonalnim službama.

Dakle, treba saciniti novi program na federalnom nivou sa procedurama u kojima bi se reguliralo da apliciranje, obrada, ocjenjivanje podobnosti kreditnih zahtjeva, odlucivanje i monitoring budu locirani u banci.

Banka bi izvještaj o realizaciji programa podnosila menadžmentu, Upravnom i Nadzornom odboru, koji bi ga razmatrali – u skladu sa svojim statutarnim ovlastima – i usvajali (Upravni odbor).

Napomena: *Vjerovatno ce sve kreditne aktivnosti u okviru aktivne politike zapošljavanja morati prestati na cijelom podrucju Federacije BiH.*

5) PROGRAMI TRŽIŠTA RADA

Za programe tržišta rada Federalni zavod za zapošljavanje treba obavljati ulogu koordinatora, ali bi se programi realizirali izravno u kantonalnim službama.

Dodatnu financijsku podršku dobivali bi oni kantoni koji najkvalitetnije izvršavaju programe (profesionalna orijentacija, obuka, doobuka, prekvalifikacija itd.).

S tim u vezi, potrebno je saciniti nove programe u kojima ce biti do kraja precizirani:

- pravila i procedure,
- kontrolni mehanizmi i
- sistem izvještavanja,

uz punu koordinaciju s kantonalnim službama, a sve u skladu sa *Odlukom o raspodjeli sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje za zadovoljenje potreba u oblasti zapošljavanja.*

Ciljevi programa tržišta rada su sljedeći:

- Smanjenje nezaposlenosti uvjetovane ekonomskim razvojem i strukturalnim promjenama u ekonomiji,
- Smanjenje broja nezaposlenih i trajanja njihovog statusa nezaposlenog lica,
- Smanjenje nedostajucih profila zanimanja,
- Povećanje profesionalne i geografske pokretljivosti radne snage,
- Osiguranje dodatnih pogodnosti za grupe koje su u posebno lošem položaju na tržištu rada.

5.1. Jacanje usluga posredovanja pri zapošljavanju

Posredovanje u zapošljavanju je ključna uloga službi za zapošljavanje koje su i uspostavljene i organizirane tako da mogu ostvariti svoje najvažnije funkcije:

- pomoci poslodavcima da popune radna mjesta,
- zaposliti one koji traže posao što je prije moguće.

Programske aktivnosti koje treba voditi u tom pravcu su savjetodavnog karaktera i aktivnosti pomoci pri zapošljavanju.

5.2. Programi pomoci pri zapošljavanju

Ovim programima treba pružiti dodatnu podršku i usluge za grupe koje nisu u mogućnosti efikasno se takmiciti na tržištu rada. Njihov neravnopravan položaj može poticati iz različitih razloga koji ih cine nekonkurentnim (godine, spol, fizicka onesposobljenost, pripadnost manjinskoj grupi, geografska lokacija, dužina nezaposlenosti).

Programi treba da:

- pruže privremeno ili stalno zaposlenje za osobe koje drugacije ne bi mogle naci posao,
- pruže specijalisticku podršku osobama sa onesposobljenjem,
- omoguće geografsku pokretljivost,
- podrže osobe koje žele pokrenuti vlastiti posao,
- pruže specijalisticku podršku manjinskim grupama.

Programske aktivnosti ukljucuju programe na nivou lokalne zajednice (javni radovi), usluge za osobe sa onesposobljenjem, programe radne mobilnosti, pomoci manjinskim grupama i programe malog poduzetništva.

5.3. Obucavanje potrebnih strukovnih profila

Obucavanje potrebnih strukovnih profila potrebno je radi uravnoteženja ponude i tražnje na tržištu radne snage, što je prisutno u svim ekonomijama pa čak i onim sa visokom stopom nezaposlenosti kao što je naša. Ovi programi treba da omoguće:

- dokvalifikaciju i prekvalifikaciju za nezaposlene osobe,
- odgovarajuću popunu radnih mjesta za poslodavce koji imaju teškoće s pribavljanjem kvalificiranog kadra.

Programske aktivnosti uključuju programe za obuku u verificiranim ustanovama ili unutar poduzeća uz monitoring nadležnog (mjesnog) biroa za zapošljavanje.

5.4. Programi podrške poduzecima

Ovi programi treba da omoguće poslodavcima da restrukturiraju svoja poduzeća ili da prošire svoje mogućnosti unapređenjem sposobnosti uposlenika. Ovo je posebno važno za našu ekonomiju, u kojoj privatizacija poduzeća mnoge radnike ostavlja bez posla. Stoga ovi programi treba da:

- pomognu poduzecima da realiziraju doobuku kao dio vlastitog poslovnog razvoja ili procesa restrukturiranja,
- pomognu poduzecima u fazi obimnijeg otpuštanja radnika.

Programske aktivnosti uključuju programe za doobuku u verificiranim ustanovama ili unutar poduzeća uz monitoring nadležnog (mjesnog) biroa za zapošljavanje ili upravljanje masovnim otpuštanjem radne snage.

Financijska podrška se daje, prema posebnim programima, posredstvom kantonalnih službi. Smjernice za apliciranje za financijsku podršku i odobravanje podrške utvrđuje Upravni odbor Federalnog zavoda.

Generalno, podrška može biti u formi:

1. *novčane pomoći pojedincima ili poduzecima,*
2. *grantova za davanje usluga doobuke.*

6) PROGRAMI SUBVENCIJA

- a) U toku je realizacija Programa poticanja zapošljavanja mladih osoba sa visokom stručnom spremom, bez radnog iskustva, u kome ovaj zavod subvencionira poslodavce za zapošljavanje hiljadu mladih visokoškolaca bez radnog iskustva sa 600,00 KM za placu uposlenika. Glavni dio ovoga programa, koji se proteže na tri kalendarske godine, bit će realiziran u tekućoj 2004. godini, za što je planirano 4,5 miliona KM.
- b) Posebnim programom subvencija treba omogućiti zaposlenje pojedinim grupama mladih ljudi, koje se nalaze u posebno teškom položaju (kao što su osobe bez roditelja, osobe koje su napustile školu ili se nalaze u ustanovama za zbrinjavanje).
- c) Izvršiti sve pripreme i ponuditi Federalnom ministarstvu poljoprivrede program posebnih subvencija za poljoprivredne proizvođače.

Cilj:

- Motivirati poljoprivrednike da se registriraju kao poljoprivredni proizvođači,
- Stvoriti naviku za plaćanje obaveza po osnovu poljoprivredne djelatnosti,
- objektivno zaposlene osobe sa evidencije nezaposlenih i time velikim dijelom smanjiti rad "na crno".

Subvencija:

- Subvencioniranje dijela obaveznih doprinosa (npr. 50%).

Operativna realizacija Programa: januar-decembar 2005. godine.

7) PROFESIONALNA ORIJENTACIJA I RAD SA POSEBNO NADARENIM SREDNJOŠKOLCIMA

U definiranju ciljeva i zadataka ovoga projekta polazi se od sljedećih postavki:

- a) Nadareni i kreativni srednjoškolci predstavljaju intelektualno bogatstvo, koje će ciniti temelj za obnovu i razvoj Bosne i Hercegovine. Razvojnim planom za borbu protiv siromaštva (PRSP) predviđa se da Bosna i Hercegovina dostigne prijeratni nivo razvoja do 2010., dok veći ekonomski i privredni pomak treba očekivati nakon 2010. godine. S obzirom na to da bi najznacajniju ulogu u razvoju BiH imali upravo najsposobniji i kreativni pojedinci, nužno ih je na vrijeme prepoznati i pružiti im adekvatne mogućnosti za razvoj. Također, nepokazivanje zainteresiranosti za njihov razvoj može biti jedan od faktora donošenja odluke o napuštanju BiH. To je još jedan razlog neophodnosti sistematskog i organiziranog rada sa kreativnim i nadarenim mladim ljudima.
- b) Istraživanja i praksa u radu sa nadarenim i kreativnim srednjoškolcima ukazuju na postojanje njihovih posebnih obrazovnih, socijalnih i emocionalnih potreba. Stoga rad s nadarenim podrazumijeva određena sistemska rješenja zasnovana na psihološkim i pedagoškim nacelima.
- c) Važan aspekt tretiranja nadarenih i kreativnih srednjoškolaca je validan, objektivan, pouzdan i diskriminativan sistem njihove identifikacije. Sistem identifikacije treba biti tako koncipiran da omogućava otkrivanje potencijalno darovitih.
- d) Profesionalna orijentacija nadarene djece i mladih je od posebnog značaja. Istraživanja ukazuju na veliku vremensku stabilnost interesovanja nadarene djece. Stoga je potrebno što ranije utvrditi profesionalne interese, kako bi se nadareni pojedinac pravilno usmjerio.

8) PARTICIPACIJA U PROGRAMIMA ZAPOŠLJAVANJA DRUGIH SUBJEKATA

Mnoge vladine i nevladine organizacije pripremaju vlastite programe zapošljavanja i traže ocjenu i finansijsku podršku Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Odluku o svakom konkretnom zahtjevu će donositi Upravni odbor nakon temeljite analize i ocjene valjanosti svakog programa, a u okviru novčanih sredstava predviđenih finansijskim planom.

Monitoring o namjenskom korištenju tih sredstava obavljat će *Služba za zapošljavanje Federalnog zavoda* i o tome izvještavati Upravni odbor.

9) PROGRAM POTICAJNIH MJERA ZA ZAPOŠLJAVANJE U POLJOPRIVREDI

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je – u suradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica i Federalnim zavodom za zapošljavanje – ponudila ***Projekat podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi***, koji ima za cilj nabavku i raspodjelu određenog broja većih i manjih kompleta poljoprivredne mehanizacije, uređaja za navodnjavanje poljoprivrednog

zemljišta, plastenika, krupne i sitne priplodne stoke nezaposlenim u seoskim domaćinstvima, povratnicima i socijalno ugroženim porodicama na selu radi održivog povratka.

Upravni odbor Federalnog zavoda je na svojoj XXII sjednici, održanoj 28.10.2004. godine, podržao ovaj program sa obavezom da osigura 70-procentno sufinansiranje na kreditnoj osnovi, odnosno 2,5 miliona KM.

10) DRUGI PROJEKAT PREUSMJERAVANJA RADNE SNAGE

Kao nastavak završenog *Hitnog pilot projekta za radno preusmjeravanje otpuštenih vojnika (PELRP)*, koji je financirala Svjetska banka, u pripremi je *Drugi projekat za radno preusmjeravanje (SLRP)* koji bi koristio sva prethodna pozitivna iskustva i trebalo da ublaži posljedice viškova radne snage u javnom sektoru.

Program nije završen niti usvojen od nadležnih institucija u Svjetskoj banci i Bosni i Hercegovini, ali se u ovom projektu očekuje znatno veće učešće Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje nego što je to bio slučaj sa prethodnim.

Jedan od ciljeva projekta je potaknuti i razviti kapacitete i konkurentnost u svrhu uspostave djelotvornih službi za zapošljavanje u javnom i privatnom sektoru.

11) PROGRAM MJERA ZA SOCIJALNO ZBRINJAVANJE ZAPOSLENIKA KOJI CE U PROCESU PRIVATIZACIJE, STECAJA I LIKVIDACIJE OSTATI BEZ POSLA

Ovaj program služi kao socijalna podrška Zakonu o stecaju, koji se nalazi u parlamentarnoj proceduri i odnosi se na zaposlenike koji ostaju bez posla po osnovu privatizacije, stecaja i likvidacije u poduzecima sa vecinskim državnim kapitalom.

Po njegovom usvajanju, Federalni zavod i kantonalne službe za zapošljavanje, u roku od 60 dana, dužni su izraditi vlastite programe sa sljedećim mjerama podrške zaposlenicima:

1. uplata dospelih a neuplacenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, u cilju povezivanje staža osiguranja, ako to nije u mogućnosti da uplati poduzeće,
2. uplata dospelih a neuplacenih doprinosa za zapošljavanje za najduže osam mjeseci prije prestanka radnog odnosa zaposlenika ako to nije u mogućnosti da uplati poduzeće,
3. isplata otpremnine ako to nije u mogućnosti da isplati poslodavac,
4. stvaranja uvjeta za zapošljavanje kod novog poslodavca ili samozapošljavanje.

12) INFORMATIZACIJA I INFORMIRANJE

12.1. Informacijski sistem

U 2004. godini izradit će se novi – jedinstveni informacioni sistem, koji će se implementirati na području svih 10 kantona. Pri izradi novog informacionog sistema iskoristit će se sva pozitivna iskustva i preporuke iz službi za zapošljavanje, a akceptirat će se i sve predložene zakonske izmjene.

Prethodno će se zatražiti od resornog ministarstva normativno reguliranje u ovom dijelu propisivanjem **pravilnika o evidencijama** i donošenje **zakona o standardnoj klasifikaciji zanimanja**, kojim se prihvaca standard ISCO 88.

Preko web portala omogućit će se poslodavcima i licima koja traže posao pristup informacijama.

U implementaciji novog informacionog sistema potrebna je dodatna obuka zaposlenih i opremanje u službama, posebno nabavka komunikacijske opreme, čime bi se stvorile pretpostavke za kvalitetniji pristup svim poslovima koji proisticu iz funkcija predviđenih Zakonom. Na taj način će se omogućiti raspolaganje kvalitetnim i ažurnim podacima, informacijama i procjenama. Pojednostaviti će se način rada, a tehnologija posla bit će osuvremenjena i prilagođena zahtjevima efikasnije posredničke funkcije službi za zapošljavanje.

Bitnu ulogu u ovome imaju će “Bilten” Federalnog zavoda, u kojem se – pored propisa, odluka i drugih dokumenata – objavljuje i mjesečni statistički pregled sa najvažnijim obilježjima tržišta rada u Federaciji BiH.

Federalni zavod će se uključiti u projekte koji promoviraju brže posredovanje u zapošljavanju, a za koje su iskazale interes međunarodne organizacije.

12.2. Informiranje

U 2004. godini Federalni zavod za zapošljavanje će težiti poboljšanju suradnje sa predstavnicima sredstava masovnih komunikacija, kako bi javnost bila upoznata sa aktivnostima, rezultatima rada i politikom ovog zavoda i time se izmijenila predstava u javnosti o Federalnom zavodu kao neefikasnoj instituciji.

Pored saopštenja za javnost i statističkih izvještaja o stanju zaposlenosti u Federaciji BiH, koja bi se objavljivala posredstvom štampe, radija i televizije, Federalni zavod će redovno objavljivati novosti o svome radu i preko internet stranice.

Konferencije za novinare održavati će se u svrhu promocije i evaluacije određenih projekata ili po potrebi. Kroz odnose s javnošću i redovnim pojavljivanjem u medijima nastaviti će se sa objavljivanjem informacija o uspjehu u projektima i značajnijim aktivnostima Federalnog zavoda čiji se rezultati već vide na terenu.

13) SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM – ISO STANDARDI

Neophodno je **uvodenje ISO standarda kvalitete** (prije svega 9002, 17002 i dr.) u poslovanje Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, utvrđivanje pravila i procedura te normiranje (trajanje, složenost i sl.) većine poslovnih procesa kako bi se poslovanje uskladilo sa standardima srodnih institucija u europskim zemljama.

S tim u vezi potrebno je pripremiti program, tendersku dokumentaciju i objaviti natjecaj za izbor najpovoljnijeg ponudaca na razvoju i uspostavljanju sistema na cijelom području Federacije BiH.

14) INICIJATIVE FEDERALNOG ZAVODA PREMA INSTITUCIJAMA SISTEMA

S obzirom na ulogu Federalnog zavoda za zapošljavanje na tržištu rada, kao specijalizirane institucije, nameće se i svakodnevna obaveza za pokretanjem različitih inicijativa prema nadležnim institucijama sistema radi unapređenja rada ovog dijela socijalnog sektora i prilagođavanja tržišnim uvjetima privređivanja, s jedne, ali i brže i efikasnije realizacije već utvrđenih zadataka, s druge strane.

S tim u vezi, potrebno je:

- a) Izmijeniti Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (“Službene novine F BiH”, broj 41/01).

Cilj je harmoniziranje kriterija za sticanje i gubljenje statusa nezaposlenih osoba, olakšavanje uvjeta za sticanje prava na novcanu naknadu, preciznije reguliranje prava na zdravstveno osiguranje, izjednačavanje visine novčane naknade u BiH, stimuliranje mobilnosti radne snage itd.

Poseban akcent treba dati na to:

- da obim prava po osnovu nezaposlenosti ovisi o dužini radnog staža i perioda u kojem su uplacivani doprinosi za slučaj nezaposlenosti,
- da se osiguraju prava radnicima na ogranicenu novcanu naknadu koji usljed ubrzanih reformi (privatizacija, stečaj, likvidacija itd.) ostaju bez posla,
- da se osigura minimalno zapošljavanje invalidnih osoba u javnim službama (3% - 5%).

Radna verzija izmjena i dopuna Zakona, koju su radili Federalni zavod i kantonalne službe za zapošljavanje, dostavljena je našem resornom ministarstvu na ocjenu i daljnju proceduru.

b) Izmijeniti Zakon o doprinosima.

Cilj je pojednostaviti sistem obracuna doprinosa, a u uvjetima smanjenog doprinosa preispitati način uplate doprinosa na relaciji Federalni zavod – kantonalne službe.

Posebna zadaca je uvođenje jedinstvene evidencije obveznika doprinosa kakve već imaju fondovi zdravstvenog i penzijsko-invalidskog osiguranja.

c) Inicirati kod resornog ministarstva donošenje **pravilnika o vođenju evidencija nezaposlenih lica**, za kojim se već dugo osjeća potreba.

d) Inicirati kod nadležnih organa donošenje **zakona o standardnoj klasifikaciji zanimanja**, kojim se prihvata standard ISCO 88. Zapravo, ovaj zakon se već duže vrijeme nalazi u parlamentarnoj proceduri, ali još nije usvojen.

e) Uvažavajući aktualne zahtjeve za reformom i unapređenjem tržišta rada, Federalni zavod će, u koordinaciji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, pokretati i druge inicijative ili aktivno se uključivati u tekuće aktivnosti kao što su zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, zapošljavanje stranaca, suzbijanja rada “na crno” itd.

* * *

Na temelju ovog programa, a radi njegovog efikasnijeg provođenja i koordinacije rada sa kantonalnim službama za zapošljavanje, sacinat će se posebni projekti ili operativni programi rada za svako od ovih 14 poglavlja, izuzev onih (projekata ili programa) koje donose Vlada i Parlament Federacije BiH a Federalni zavod za zapošljavanje predstavlja samo logisticku podršku.

Sarajevo, februara/veljace 2004. godine

STATISTICKI PREGLED

Prema podacima **Federalnog zavoda za zapošljavanje**, u februaru 2004. godine sa evidencije službi za zapošljavanje **zaposleno** je 2.133 radnika, što je za 247 radnika ili 11,57% više u odnosu na januar 2004. godine. U februaru je **potražnja za radnom snagom** iznosila 983 lica i veća je za 56 lica ili 5,60% u odnosu na prethodni mjesec.

Službama za zapošljavanje u februaru 2004. godine organizacije – poslodavci su podnijeli 1.189 **prijava o prestanku radnog odnosa** po svim osnovama utvrđenim Zakonom o radu, što je za 348 lica ili 29,26% manje u odnosu na prethodni mjesec.

Krajem februara 2004. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 308.017 **nezaposlenih lica**, što predstavlja povećanje za 1.211 lica ili 0,39% u odnosu na januar 2004. godine.

Prema podacima **Federalnog zavoda za statistiku**, dobijenih od organizacija-poslodavaca u januaru 2004. u federaciji Bosne i Hercegovine bilo je zaposleno 387.099 radnika, i to: u privredi 249.636 lica ili 64,49%, a u neprivredi 137.463 lica ili 35,51%. Broj zaposlenih u januaru 2004. u odnosu na prosjek 2002. godine manji je za 6.838 radnika ili 1,82%, a u odnosu na decembar 2003. godine je manji za 195 lica ili 0,05%.

Posmatrano **po kantonima**, najveći broj registrovanih nezaposlenih lica nalazi se u Tuzlanskom (76.422 ili 24,81%), u Zenicko - Dobojskom (60.931 ili 19,78%), u Kantonu Sarajevo (60.108 ili 19,51%), a najmanji u Bosansko - Podrinjskom kantonu (4.236 ili 1,37%) u odnosu na ukupan broj registrovanih nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Učešće **strucnih lica** u ukupnom broju registrovanih nezaposlenih iznosi 189.119 ili 61,39%, a **nestrucnih** 118.269 ili 38,61%.

Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih u februaru 2004. godine je: **VSS** 3.763 ili 1,22%, **VŠS** 3.723 ili 1,21%, **SSS** 65.589 ili 21,29 %, **VKV** 2.683 ili 0,87%, **KV** 112.779 ili 36,61%, **NKV** 106.828 ili 36,68%, **PKV** 10.279 ili 3,33% i **NSS** 1.162 ili 0,38%.

Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje u februaru 2004. godine registrovano je 141.236 **žena**, što je za 426 ili 0,30% više u odnosu na prethodni mjesec. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje iznosi 81.557 ili 57,74%. Njihovo učešće u evidentiranoj nezaposlenosti u februaru 2004. godine iznosilo je 45,85%.

Lica koja prvi put traže zaposlenje je 157.525 i manje ih je za 455 u odnosu na januar 2004. godine. Od toga strucnih lica je 92.578 ili 58,77%, a nestrucnih 64.947 ili 41,33%.

Tokom februara 2004. godine službama za zapošljavanje prijavilo se 6.883 **novih lica koja traže zaposlenje**, što je za 675 ili 9,80 % manje u odnosu na januar 2004. godine.

Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje u posmatranom periodu, učešće **demobilisanih vojnih obveznika** iznosilo je 62.425 i veće je za 138 lica ili 0,22% u odnosu na prethodni mjesec.

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, **novcanu naknadu** koristilo je 4.881 lica ili 1,58% od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih. U ovaj broj korisnika novcane naknade ukljućeni su i povratnici iz inostranstva. **Zdravstvenu zaštitu** u istom periodu koristilo je 185.865 lica ili 60,34% od ukupnog broja evidentiranih nezaposlenih.

Broj **korisnika prava na PIO** u februaru 2004 iznosi 67 lica, dok broj **zaposlenih stranih lica** u februaru 2004. iznosi 72 lica.

ZAPOSLENOST po područjima – FBiH^{1/}
EMPLOYMENT by regions - FBiH

Tabela I – Table

Januar / sijecanj 2004

PODRUCJE ^{1/2}	BROJ ZAPOSLENIH				
	I 2002	XII 2003	I 2004	INDEX	
				XII 2003	I 2004
				I 2002	XII 2003
FBiH UKUPNO	394.132	387.294	387.099	98,22	99,95
A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo <i>Agriculture and forestry</i>	10.616	10.065	9.952	93,75	98,88
B - Ribarstvo – <i>Fishing</i>	196	171	184	93,88	107,60
C - Rudarstvo – <i>Mining</i>	16.443	16.194	16.182	98,41	99,93
D - Prerađivačka industrija - <i>Manufacturing</i>	95.592	90.408	90.719	94,90	100,34
E - Snabdijevanje el. energijom, gasom i vodom <i>Electricity, gas and water supply</i>	14.973	14.433	14.336	95,75	99,33
F - Građevinarstvo - <i>Construction</i>	24.764	23.981	23.829	96,22	99,37
G - Trgovina - <i>Trade</i>	50.323	51.465	51.352	102,04	99,78
H - Ugostiteljstvo <i>Catering</i>	14.306	14.444	14.528	101,55	100,58
I - Saobraćaj, skladištenje i veze <i>Transport, storage and communication</i>	28.744	28.774	28.554	99,34	99,24
J - Finansijsko posredovanje <i>Financial intermediation</i>	7.309	7.577	7.626	104,34	100,65
K - Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge - <i>Real estate, renting and business services</i>	9.280	9.270	9.227	99,43	99,54
L - Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje - <i>Public administration and defence</i>	51.989	49.413	49.399	95,02	99,97
M - Obrazovanje - <i>Education</i>	32.404	33.175	33.312	102,80	100,41
N - Zdravstvena i socijalna zaštita <i>Health and social care</i>	26.775	27.116	27.054	101,04	99,77
O - Ostale javne, društvene, soc. i licne uslužne djelatnosti - <i>Other public, social services</i>	10.418	10.808	10.845	104,10	100,34
P - Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima <i>Privat households with employed persons</i>	...	0	0		
Q - Eksteritorijalne org. i tijela <i>Exterior organization and bodies</i>	...	0	0		

ZAPOSLENOST - po kantonima ^{1/}

Tabela II – Table II

Januar / sijecanj 2004

KANTONI	BROJ ZAPOSLENIH				
	I 2002	XII 2003	I 2004	INDEX	
				XII 2003	I 2004
				I 2002	XII 2003
FEDERACIJA B i H UKUPNO	394.132	387.294	387.099	98,22	99,95
UNSKO - SANSKI KANTON	31.182	31.457	32.727	104,95	104,04
POSAVSKI KANTON	5.353	5.805	5.825	108,82	100,34
TUZLANSKI KANTON	70.377	68.794	70.795	100,59	102,91
ZENICKO - DOBOJSKI KANTON	68.017	67.678	69.338	101,94	102,45
BOSANSKO - PODRINJSKI KANTON	4.231	4.067	4.320	102,10	106,22
SREDNJOBOSANSKI KANTON	36.565	34.925	36.145	98,85	103,49
HERCEGOVACKO - NERETVANSKI KANTON	43.479	41.535	41.481	95,40	99,87
ZAPADNOHERCEGOVACKI KANTON	13.155	13.766	13.879	105,50	100,82
KANTON SARAJEVO	86.012	86.175	89.066	103,55	103,35
KANTON 10	9.761	10.092	10.106	103,53	100,14
ZAPOSLENI U MO I MUP	26.000	23.000	13.417	51,60	58,33

1/ Tabele I i II - Podaci Federalnog zavoda za statistiku

2/ Prema standardnoj klasifikaciji djelatnosti

2/ According to standard classification of activities

REGISTROVANA NEZAPOSLENOST

Kvalifikaciona struktura – FBiH

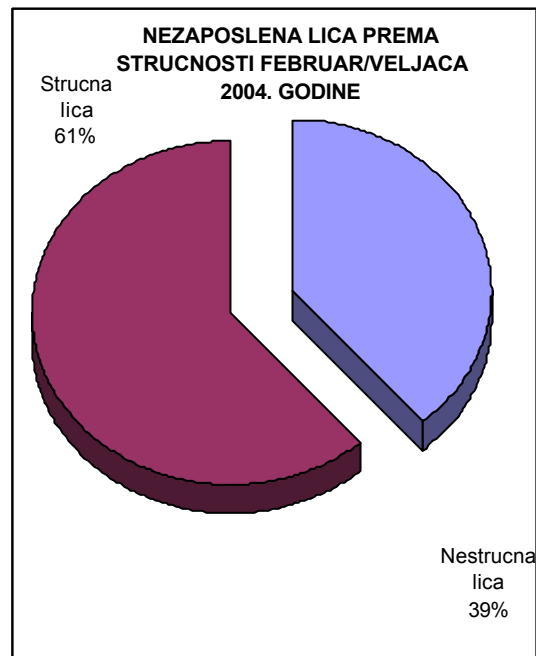
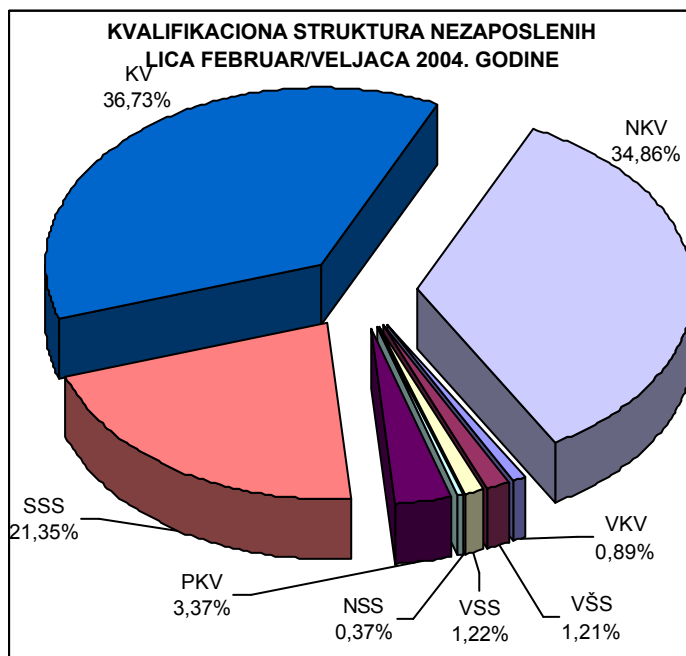
UNEMPLOYMENT

Qualification structure – FBiH

Tabela III – Table III

Februar/ veljaca 2004

	Lica koja traže zaposlenje Svega Persons who are Seeking employment TOTAL	Od kolone Svega prvi put traže zap. Of TOTAL, seeking employment for the first time	Novoprijavljena lica koja traže zaposlenje u toku izv. mjeseca Newly registered who are seeking employment in reported month	
SVEUKUPNO	308.017	157.525	6.883	TOTAL
Strucna lica ukupno	189.119	92.578	4.691	Expertly persons
KV	113.134	56.217	2.545	
VKV	2.728	172	104	
SSS	65.754	33.409	1.601	
VŠS	3.740	1.362	151	
VSS	3.763	1.418	290	
Nestrucna lica ukupno	118.898	64.947	2.192	Unskillful persons
NKV	107.374	61.481	1.965	
PKV	10.391	3.167	215	
NSS	1.133	299	12	

POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU
Federacija Bosne i Hercegovine - učešće žena, indexi

Tabela IV – Table IV

Februar/ veljaca 2004

	UKUPNO	TOTAL	INDEX	ŽENE	WOMEN	INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
Tražnja za radnom snagom						
Ukupna registrovana tražnja	927	983	106,04	330	374	113,33
Od ukupne registrovane tražnje na neodređeno vrijeme	444	598	134,68	131	199	151,91
Od ukupne registrovane tražnje na određeno vrijeme	483	385	79,71	199	175	87,94
Ukupna zadovoljena registrovana tražnja	1.278	1.258	98,44	516	491	95,16
Od ukupne zadovoljene registrovane tražnje na neodređeno vrijeme	671	664	98,96	266	236	88,72
Od ukupne zadovoljene registrovane tražnje na određeno vrijeme	607	594	97,86	250	255	102,00
Zaposleni sa evidencije	1.886	2.133	113,10	755	904	119,74
Prekinut radni odnos	1.537	1.189	77,36	491	335	68,23

Ukupno brisano sa evid.	5.552	5.546	99,89	2.177	2.481	113,96
Prijavljeno na evidenciju	7.558	6.883	91,07	2.948	2.897	98,27

Ukupna registrovana nezaposlenost	306.806	308.017	100,39	140.810	141.236	100,30
Od ukupne regist. nezaposlenosti prvi put traže zaposlenje	157.980	157.525	99,71	81.422	81.557	100,17
Od ukupne regist. nezaposlenosti iz radnog odnosa	148.826	150.492	101,12	59.388	59.679	100,49
Od ukupne regist. nezaposlenosti demob. vojni obveznici	62.287	62.425	100,22	2.320	2.339	100,82
Od ukupne regist. nezaposlenosti cl. pog. boraca-šehidi	6.681	6.553	98,08	4.005	3.914	97,73
Od ukupne regist. nezaposlenosti ratni vojni invalidi	7.024	7.245	103,15	107	109	101,87
Od ukupne regist. nezaposlenosti ostali invalidi	2.233	2.275	101,88	697	726	104,16

REGISTROVANA NEZAPOSLENOST
FBiH po kantonima / županijama, učešće žena, indexi
UNEMPLOYMENT

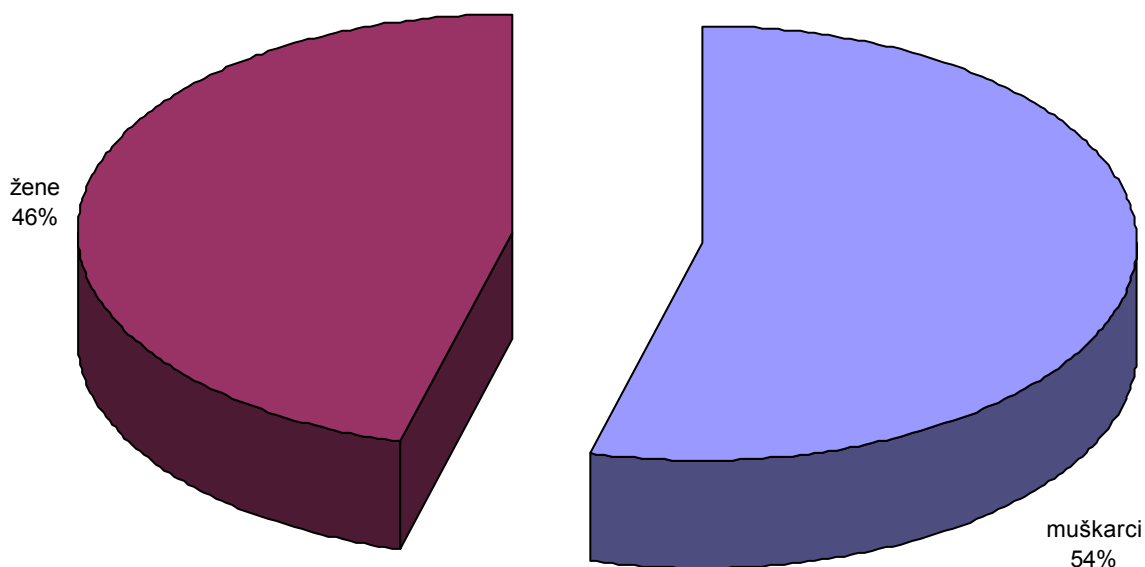
FBiH by cantons, participation of women, indexes

Tabela V – Table V

Februar/ veljaca 2004

KANTONI	UKUPNO (TOTAL)		INDEX	ŽENE (WOMEN)		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
FEDERACIJA-UKUPNO	306.806	308.017	100,38	140.810	141.236	100,30
1. Unsko – sanski kanton	30.395	30.550	100,51	13.284	13.324	100,30
2. Posavski kanton	5.403	5.443	100,00	1.965	1.976	100,56
3. Tuzlanski kanton	76.204	76.422	100,25	29.926	30.076	100,50
4. Zenicko – dobojski kanton	60.548	60.931	100,63	26.066	26.134	100,26
5. Bosansko – podrinski kanton	4.186	4.236	101,19	1.916	1.930	100,73
6. Srednjobosanski kanton	32.418	32.609	100,68	13.193	13.259	100,50
7. Hercegovacko – neretvanski kanton	24.016	23.841	99,27	11.388	11.345	99,62
8. Zapadnohercegovački kanton	6.758	6.854	101,42	3.494	3.536	101,20
9. Kanton Sarajevo	59.899	60.108	100,35	36.245	36.317	100,20
10. Kanton 10	6.979	7.023	100,63	3.333	3.339	100,18

REGISTROVANA NEZAPOSLENA LICA PO POLU
FEBRUAR/VELJACA 2004. godine

REGISTROVANA NEZAPOSLENOST

FBiH po općinama, učešće žena, indexi

UNEMPLOYMENT

FBiH by municipalities, participation of women, indexes

Tabela VI – Table VI

Februar/ veljaca 2004.

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
FEDERACIJA-UKUPNO	306.806	308.017	100,39	140.810	141.236	100,30

1. UNSKO – SANSKI KANTON						
UKUPNO	30.395	30.550	100,51	13.284	13.324	100,30
Bihac	7.624	7.728	101,36	3.944	3.992	101,22
Bosanska Krupa	3.163	3.182	100,60	1.254	1.256	100,16
Bosanski Petrovac	772	792	102,59	415	424	102,17
Bužim	1.943	1.934	99,54	485	479	98,76
Cazin	7.387	7.390	100,04	3.057	3.052	99,84
Kljuc	1.824	1.859	101,92	820	830	101,22
Sanski Most	4.202	4.197	99,88	1.780	1.780	100,00
Velika Kladuša	3.480	3.468	99,66	1.529	1.511	98,82

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
2. POSAVSKI KANTON						
UKUPNO	5.403	5.443	100,74	1.965	1.976	100,56
Domaljevac – Šamac	478	477	99,79	166	165	99,40
Odžak	2.261	2.264	100,13	962	966	100,42
Orašje	2.664	2.702	101,43	837	845	100,96

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
3. TUZLANSKI KANTON						
UKUPNO	76.204	76.422	100,29	29.926	30.076	100,50
Banovici	4.533	4.543	100,22	1.963	1.979	100,82
Celic	1.425	1.430	100,35	436	438	100,46
Doboj – Istok	2.857	2.852	99,82	1.051	1.044	99,33
Gracanica	8.473	8.394	99,07	2.955	2.929	99,12
Gradacac	6.097	6.090	99,89	1.829	1.822	99,62
Kalesija	6.966	7.063	101,39	2.386	2.433	101,97
Kladanj	2.431	2.444	100,53	817	832	101,84
Lukavac	8.804	8.830	100,30	4.210	4.243	100,78
Sapna	1.844	1.865	101,14	265	265	100,00
Srebrenik	5.341	5.386	100,84	1.978	2.001	101,16
Teocak	1.448	1.446	99,86	338	340	100,59
Tuzla	15.500	15.589	100,57	7.624	7.662	100,50
Živinice	10.485	10.490	100,05	4.074	4.088	100,34

nastavak

Februar/ veljaca 2004.

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
4. ZENICKO – DOBOJSKI KANTON						
UKUPNO	60.548	60.931	100,63	26.066	26.134	100,26
Breza	1.434	1.438	100,28	808	812	100,50
Doboj -Jug	1.125	1.135	100,89	413	408	98,79
Kakanj	4.779	4.787	100,17	1.815	1.817	100,11
Maglaj	5.474	5.445	99,47	2.747	2.751	100,15
Olovo	1.695	1.719	101,42	757	768	101,45
Tešanj	8.658	8.828	101,96	2.997	2.975	99,27
Usora	1.187	1.192	100,42	532	530	99,62
Vareš	1.223	1.236	101,06	640	651	101,72
Visoko	6.191	6.239	100,78	2.663	2.681	100,68
Zavidovici	6.724	6.713	99,84	2.605	2.602	99,88
Zenica	17.422	17.553	100,75	8.477	8.520	100,51
Žepce	4.636	4.646	100,22	1.612	1.619	100,43

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
5. BOSANSKO – PODRINJSKI KANTON						
UKUPNO	4.186	4.236	101,19	1.916	1.930	100,73
Foca	490	491	100,20	207	208	100,48
Goražde	3.595	3.644	101,36	1.667	1.682	100,90
Pale	101	101	100,00	42	40	95,24

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
6. SREDNJOBOSANSKI KANTON						
UKUPNO	32.418	32.609	100,59	13.193	13.259	100,50
Bugojno	3.935	4.012	101,96	1.657	1.669	100,72
Busovaca	3.119	3.070	98,43	1.337	1.299	97,16
Dobretici	198	201	101,52	84	85	101,19
Donji Vakuf	1.778	1.805	101,52	654	656	100,31
Fojnica	1.739	1.931	111,04	828	846	102,17
Gornji Vakuf	2.853	2.837	99,44	974	975	100,10
Jajce	2.660	2.653	99,74	1.147	1.148	100,09
Kiseljak	2.463	2.476	100,53	1.060	1.065	100,47
Kreševo	610	569	93,28	315	301	95,56
Novi Travnik	2.920	2.923	100,10	1.258	1.254	99,68
Travnik	6.893	6.937	100,64	2.450	2.545	103,88
Vitez	3.250	3.195	98,31	1.429	1.416	99,09

nastavak

Februar/ veljaca 2004

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
7. HERCEGOVACKO – NERETVANSKI KANTON						
UKUPNO	24.016	23.841	99,27	11.388	11.345	99,62
Capljina	1.787	1.771	99,10	938	933	99,47
Citluk	1.208	1.205	99,75	621	619	99,68
Jablanica	1.290	1.237	95,89	566	549	97,00
Konjic	3.055	3.003	98,30	1.326	1.315	99,17
Mostar	13.606	13.522	99,38	6.651	6.623	99,58
Neum	279	272	97,49	123	120	97,56
Prozor / Rama	1.498	1.501	100,20	616	618	100,32
Stolac	1.293	1.330	102,86	547	568	103,84

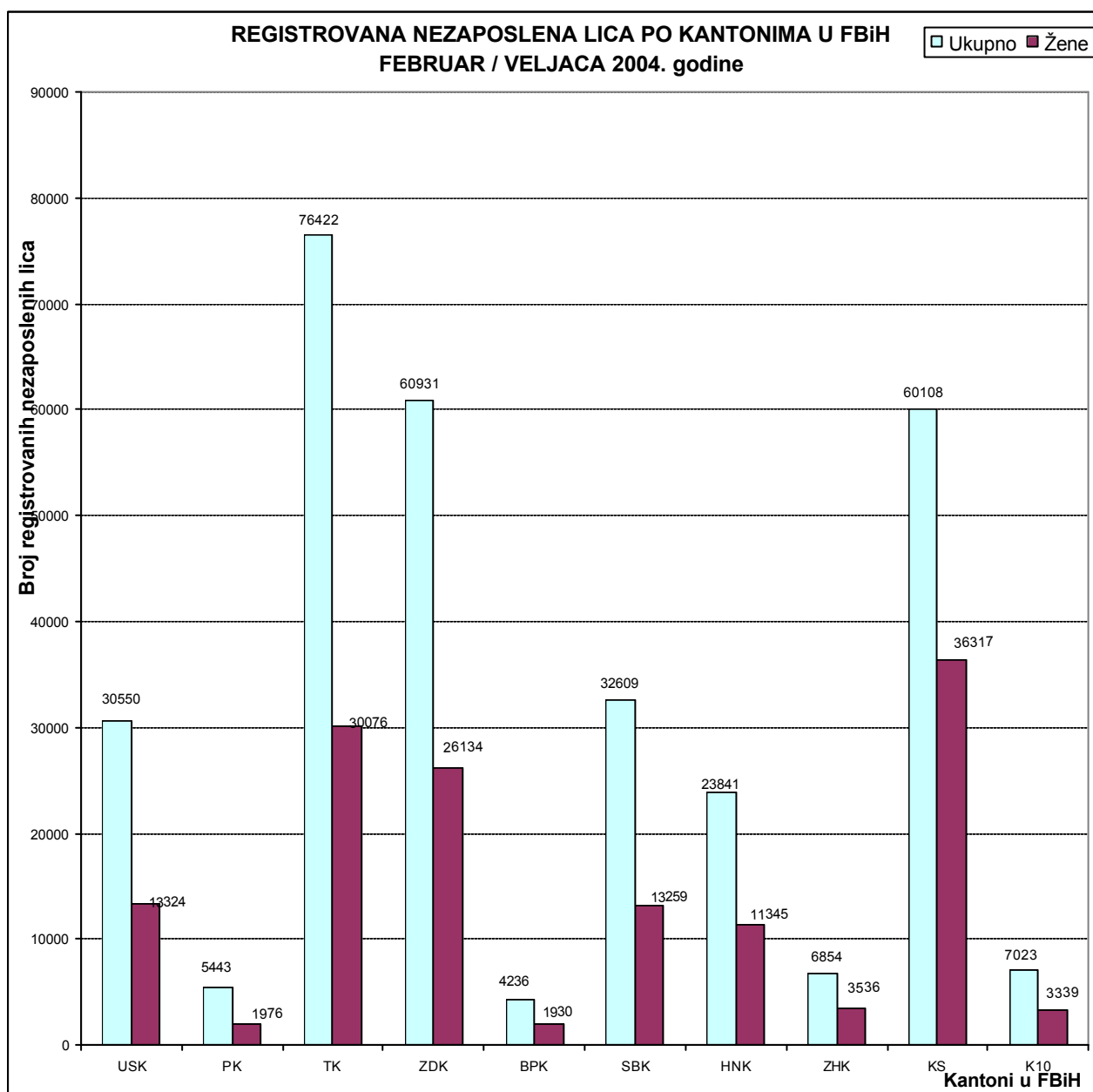
KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
8. ZAPADNOHERCEGOVACKI KANTON						
UKUPNO	6.758	6.854	101,42	3.494	3.536	101,20
Grude	1.607	1.623	101,00	682	682	100,00
Ljubuški	1.289	1.298	100,70	652	656	100,61
Posušje	1.021	1.033	101,18	612	620	101,31
Široki Brijeg	2.841	2.900	102,08	1.548	1.578	101,94

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
9. KANTON SARAJEVO						
UKUPNO	59.899	60.108	100,35	36.245	36.317	100,20
Hadžici	4.555	4.599	100,97	2.887	2.915	100,97
Ilidža	9.455	9.517	100,66	5.593	5.623	100,54
Ilijaš	3.934	3.976	101,07	2.127	2.145	100,85
Vogošća	4.711	4.691	99,58	2.967	2.959	99,73
Trnovo	345	341	98,84	184	180	97,83
Grad Sarajevo	36.899	36.984	100,23	22.487	22.495	100,04
Centar	6.594	6.613	100,29	4.076	4.078	100,05
Novi Grad	16.668	16.783	100,69	10.229	10.266	100,36
Novo Sarajevo	8.058	8.014	99,45	4.907	4.862	99,08
Stari Grad	5.579	5.574	99,91	3.275	3.289	100,43

nastavak

Februar/ veljaca 2004.

KANTONI PO OPCINAMA	UKUPNO		INDEX	ŽENE		INDEX
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
10. KANTON 10						
UKUPNO	6.979	7.023	100,63	3.333	3.339	100,18
Drvar	550	580	105,45	308	319	103,57
Glamoc	364	366	100,55	148	150	101,35
Grahovo	170	169	99,41	69	63	91,30
Kupres	322	323	100,31	207	205	99,03
Livno	2.949	2.985	101,22	1.368	1.370	100,15
Tomislavgrad	2.624	2.600	99,09	1.233	1.232	99,92

PREGLED BROJA REGISTROVANIH NEZAPOSLENIH LICA

PO KVALIFIKACIONOJ STRUKTURI U FBiH

Tabela VII – Table

februar/veljaca 2004

KANTONI PO OPCINAMA	STEPEN STRUCNOG OBRAZOVANJA								
	SVEGA	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
FEDERACIJA - UKUPNO	308.017	3.763	3.740	65.754	1.133	2.728	113.134	10.391	107.374
ŽENE - UKUPNO	141.236	2.093	2.277	40.354	988	311	40.803	3.463	50.947

1. UNSKO – SANSKI KANTON

UKUPNO	30.550	103	404	5.172	100	218	9.399	1.515	13.639
Bihac	7.728	46	180	1.565	34	91	2.302	602	2.908
Bosanska Krupa	3.182	14	55	611	21	11	954	176	1.340
Bosanski Petrovac	792	5	10	167	0	6	252	28	324
Bužim	1.934	1	13	300	0	2	423	126	1.069
Cazin	7.390	15	84	975	29	6	2.310	270	3.701
Kljuc	1.859	8	18	300	0	14	698	48	773
Sanski Most	4.197	11	26	628	2	87	1.542	132	1.769
Velika Kladuša	3.468	3	18	626	14	1	918	133	1.755
Žene	13.324	45	230	3.133	98	25	3.276	404	6.113
Bihac	3.992	23	108	1.012	33	14	872	226	1.704
Bosanska Krupa	1.256	3	35	333	21	1	267	36	560
Bosanski Petrovac	424	2	5	97	0	1	111	19	189
Bužim	479	0	6	128	0	0	109	16	220
Cazin	3.052	9	50	559	28	1	763	34	1.608
Kljuc	830	5	8	197	0	2	282	6	330
Sanski Most	1.780	3	10	421	2	6	555	32	751
Velika Kladuša	1.511	0	8	386	14	0	317	35	751

2. POSAVSKI KANTON

UKUPNO	5.443	32	39	1.050	176	60	1.889	563	1.634
Domaljevac	477	2	5	60	0	0	145	29	236
Odžak	2.264	12	20	496	176	60	807	496	197
Orašje	2.702	18	14	494	0	0	937	38	1.201
Žene	1.976	17	12	614	76	1	599	286	371
Domaljevac	165	0	0	43	0	0	58	12	52
Odžak	966	2	7	299	76	1	248	253	80
Orašje	845	15	5	272	0	0	293	21	239

3. TUZLANSKI KANTON

UKUPNO	76.392	684	543	17.414	24	623	29.964	2.482	24.658
Banovici	4.543	46	28	1.024	0	50	2.084	73	1.238
Celic	1.430	3	4	177	0	2	420	67	757
Doboj - Istok	2.852	8	10	435	0	34	1.413	65	887
Gracanica	8.394	56	61	1.275	3	55	3.549	524	2.871
Gradacac	6.090	33	44	967	3	47	2.056	414	2.526
Kalesija	7.063	30	26	1.395	3	21	2.627	139	2.822
Kladanj	2.444	12	16	430	0	4	952	58	972
Lukavac	8.830	78	45	2.967	3	92	3.300	153	2.192
Sapna	1.835	6	5	170	1	1	410	12	1.230
Srebrenik	5.386	29	17	1.077	0	22	2.295	290	1.656
Teocak	1.446	1	4	217	0	3	471	93	657
Tuzla	15.589	322	233	4.775	2	245	6.036	343	3.633
Živinice	10.490	60	50	2.505	9	47	4.351	251	3.217

KANTONI PO OPCINAMA	STEPEN STRUCNOG OBRAZOVANJA								
	SVEGA	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
3. TUZLANSKI KANTON									
Žene	30.076	320	335	10.173	24	78	10.241	633	8.272
Banovici	1.979	12	21	625	0	1	718	40	562
Celic	438	1	2	109	0	0	112	23	191
Doboj - Istok	1.044	6	6	252	0	2	409	13	356
Gracanica	2.929	27	34	641	3	5	1.142	53	1.024
Gradacac	1.822	18	30	550	3	3	657	79	482
Kalesija	2.433	11	10	792	3	1	738	16	862
Kladanj	832	3	6	214	0	0	281	5	323
Lukavac	4.243	35	30	1.776	3	3	1.325	60	1.011
Sapna	265	2	3	48	1	0	45	4	162
Srebrenik	2.001	10	14	590	0	2	952	40	393
Teocak	340	1	3	92	0	0	97	26	121
Tuzla	7.662	167	148	3.008	2	59	2.479	197	1.602
Živinice	4.088	27	28	1.476	9	2	1.286	77	1.183

4. ZENICKO – DOBOJSKI KANTON									
UKUPNO	60.931	285	299	10.178	263	586	24.227	2.214	22.879
Breza	1.438	12	14	411	10	22	556	7	406
Doboj – Jug	1.135	3	1	164	6	18	427	21	495
Kakanj	4.787	23	21	797	9	35	2.047	136	1.719
Maglaj	5.445	9	14	555	0	37	1.826	161	2.843
Olovo	1.719	11	10	340	0	6	586	17	749
Tešanj	8.828	15	24	879	36	89	3.510	267	4.008
Usora	1.192	0	2	163	0	10	554	26	437
Vareš	1.236	5	9	263	10	14	451	38	446
Visoko	6.239	51	35	1.051	6	28	2.571	89	2.408
Zavidovici	6.713	9	31	1.242	30	22	2.788	222	2.369
Zenica	17.553	138	127	3.608	156	249	6.857	866	5.552
Žepce	4.646	9	11	705	0	56	2.054	364	1.447
Žene	26.134	154	152	5.995	246	46	8.239	534	10.768
Breza	812	6	7	267	10	1	259	4	258
Doboj - Jug	408	2	1	95	5	1	133	2	169
Kakanj	1.817	9	9	452	9	1	566	21	750
Maglaj	2.751	3	6	341	0	2	682	42	1.675
Olovo	768	5	4	161	0	0	203	2	393
Tešanj	2.975	3	11	473	25	4	924	89	1.446
Usora	530	0	1	95	0	1	209	14	210
Vareš	651	2	3	140	10	0	179	9	308
Visoko	2.681	28	17	642	3	5	1.029	54	903
Zavidovici	2.602	8	19	624	29	0	811	49	1.062
Zenica	8.520	85	70	2.309	155	31	2.649	183	3.038
Žepce	1.619	3	4	396	0	0	595	65	556

5. BOSANSKO – PODRINJSKI KANTON									
UKUPNO	4.236	19	19	825	9	32	1.627	28	1.677
Foca	491	0	1	64	0	4	140	3	279
Goražde	3.644	19	18	755	9	28	1.456	24	1.335
Pale	101	0	0	6	0	0	31	1	63

nastavak

Februar/ veljaca 2004.

KANTONI PO OPCINAMA		STEPEN STRUCNOG OBRAZOVANJA							
	SVEGA	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
5. BOSANSKO – PODRINJSKI KANTON									
Žene	1.930	6	15	524	9	3	589	11	773
Foca	208	0	1	36	0	1	52	2	116
Goražde	1.682	6	14	485	9	2	526	9	631
Pale	40	0	0	3	0	0	11	0	26

6. SREDNJOBOSANSKI KANTON									
UKUPNO	32.639	201	289	6.257	58	293	12.623	775	12.143
Bugojno	4.012	43	59	638	0	24	1.722	29	1.497
Busovaca	3.070	6	18	592	21	49	1.258	83	1.043
Dobretici	201	0	0	6	0	0	62	5	128
Donji Vakuf	1.805	4	19	323	0	0	757	24	678
Fojnica	1.931	8	14	334	0	9	718	60	788
Gornji Vakuf	2.867	15	45	413	0	5	1.203	81	1.105
Jajce	2.653	13	12	476	0	24	999	80	1.049
Kiseljak	2.476	17	14	516	1	12	1.104	64	748
Kreševo	569	5	4	146	1	2	222	4	185
Novi Travnik	2.923	11	19	721	0	60	1.112	85	915
Travnik	6.937	52	55	1.369	16	54	2.232	175	2.984
Vitez	3.195	27	30	723	19	54	1.234	85	1.023
Žene	13.259	84	162	3.717	41	16	3.990	229	5.020
Bugojno	1.669	15	34	417	0	2	603	13	585
Busovaca	1.299	1	12	377	5	2	427	6	469
Dobretici	85	0	0	4	0	0	26	4	51
Donji Vakuf	656	0	15	180	0	0	229	2	230
Fojnica	846	4	6	207	0	3	225	17	384
Gornji Vakuf	975	9	26	219	0	1	353	45	322
Jajce	1.148	7	3	269	0	0	330	28	511
Kiseljak	1.065	10	6	329	0	0	392	16	312
Kreševo	301	0	3	97	1	0	77	1	122
Novi Travnik	1.254	7	12	422	0	6	318	41	448
Travnik	2.545	18	24	758	16	1	561	37	1.130
Vitez	1.416	13	21	438	19	1	449	19	456

7. HERCEGOVACKO – NERETVANSKI KANTON									
UKUPNO	23.841	555	700	6.065	0	273	9.826	2.110	4.312
Capljina	1.771	55	80	489	0	12	769	191	175
Citluk	1.205	29	30	364	0	0	605	174	3
Jablanica	1.237	7	27	293	0	5	538	66	301
Konjic	3.003	25	45	543	0	9	1.060	42	1.279
Mostar	13.522	406	449	3.718	0	234	5.490	1.162	2.063
Neum	272	3	10	86	0	1	118	53	1
Prozor	1.501	13	35	278	0	3	643	46	483
Stolac	1.330	17	24	294	0	9	603	376	7

KANTONI PO OPCINAMA	STEPEN STRUCNOG OBRAZOVANJA								
	SVEGA	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
7. HERCEGOVACKO – NERETVANSKI KANTON									
Žene	11.345	331	494	3.777	0	12	3.513	1.015	2.203
Capljina	933	33	62	319	0	0	339	83	97
Citluk	619	18	16	224	0	0	278	80	3
Jablanica	549	4	20	182	0	0	176	19	148
Konjic	1.315	7	28	346	0	0	337	12	585
Mostar	6.623	253	326	2.315	0	12	1.902	611	1.204
Neum	120	2	7	42	0	0	43	25	1
Prozor / Rama	618	8	18	181	0	0	243	7	161
Stolac	568	6	17	168	0	0	195	178	4

8. ZAPADNOHERCEGOVACKI KANTON									
UKUPNO	6.854	126	203	1.840	2	6	3.305	123	1.249
Grude	1.623	23	42	415	0	0	755	10	378
Ljubuški	1.298	37	38	364	2	0	697	23	137
Posušje	1.033	14	43	283	0	1	449	17	226
Široki Brijeg	2.900	52	80	778	0	5	1.404	73	508
Žene	3.536	64	127	1.160	2	1	1.449	80	653
Grude	682	9	20	210	0	0	272	8	163
Ljubuški	656	16	25	242	2	0	301	15	55
Posušje	620	7	31	210	0	0	219	10	143
Široki Brijeg	1.578	32	51	498	0	1	657	47	292

9. KANTON SARAJEVO									
UKUPNO	60.108	1.617	969	15.074	501	604	17.324	518	23.501
Hadžici	4.599	22	20	830	3	23	1.237	24	2.440
Ilidža	9.517	117	123	2.211	93	121	2.813	118	3.921
Ilijaš	3.976	18	20	601	18	28	1.197	52	2.042
Vogošća	4.691	43	34	949	31	36	1.284	31	2.283
Trnovo	341	2	0	33	0	4	90	1	211
Grad Sarajevo	36.984	1.415	772	10.450	356	392	10.703	292	12.604
Centar	6.613	394	156	1.909	82	61	1.840	63	2.108
Novi Grad	16.783	477	286	4.442	155	175	4.919	108	6.221
Novo Sarajevo	8.014	365	216	2.577	73	112	2.242	71	2.358
Stari Grad	5.574	179	114	1.522	46	44	1.702	50	1.917
Žene	36.317	1.004	611	10.107	492	125	7.698	241	16.039
Hadžici	2.915	13	14	558	3	5	546	18	1.758
Ilidža	5.623	62	78	1.507	90	14	1.125	52	2.695
Ilijaš	2.145	8	7	354	18	1	461	21	1.275
Vogošća	2.959	31	19	658	31	2	543	17	1.658
Trnovo	180	1	0	21	0	0	21	0	137
Grad Sarajevo	22.495	889	493	7.009	350	103	5.002	133	8.516
Centar	4.078	260	101	1.278	80	13	860	28	1.458
Novi Grad	10.266	276	186	2.984	155	36	2.308	55	4.266
Novo Sarajevo	4.862	237	130	1.731	71	49	1.063	31	1.550
Stari Grad	3.289	116	76	1.016	44	5	771	19	1.242

KANTONI PO OPCINAMA		STEPEN STRUCNOG OBRAZOVANJA								
	SVEGA	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	
10. KANTON 10										
UKUPNO	7.023	141	275	1.879	0	33	2.950	63	1.682	
Drvar	580	6	29	186	0	18	242	0	99	
Glamoc	366	6	9	106	0	5	128	9	103	
Grahovo	169	2	8	52	0	0	56	2	49	
Kupres	323	4	16	108	0	1	111	6	77	
Livno	2.985	69	123	797	0	9	1.301	24	662	
Tomislavgrad	2.600	54	90	630	0	0	1.112	22	692	
Žene	3.339	68	139	1.154	0	4	1.209	30	735	
Drvar	319	4	14	130	0	3	94	0	74	
Glamoc	150	1	4	56	0	1	37	4	47	
Grahovo	63	1	3	20	0	0	12	1	26	
Kupres	205	3	11	90	0	0	53	3	45	
Livno	1.370	35	61	451	0	0	558	6	259	
Tomislavgrad	1.232	24	46	407	0	0	455	16	284	

MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH

Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja - učešće žena, indexi

(FBiH po kantonima/županijama)

MATERIAL AND SOCIAL SECURITY OF UNEMPLOYED

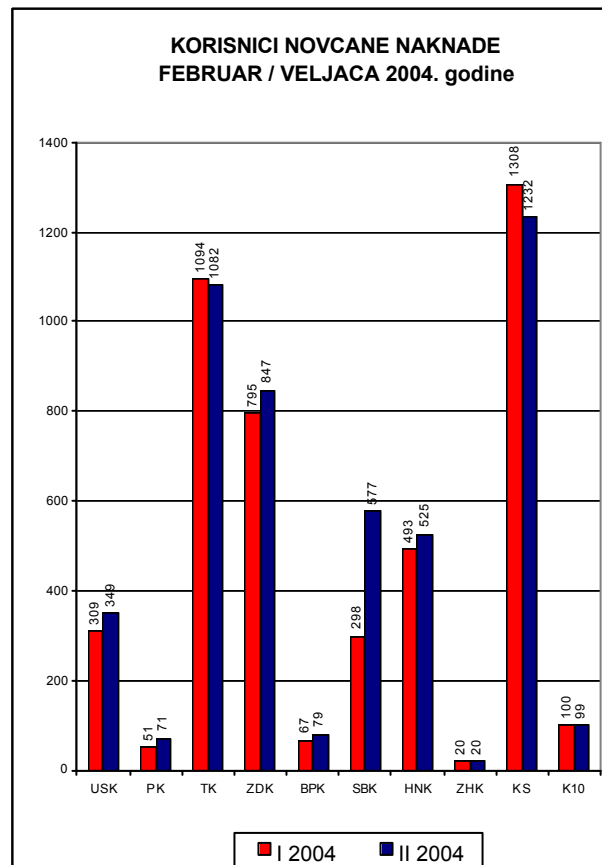
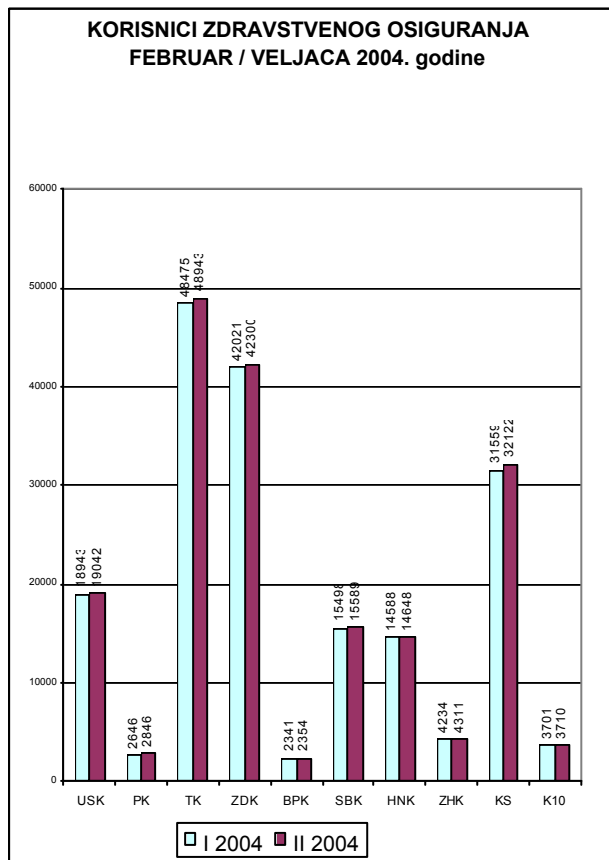
Users of unemployment benefits and health insurance - participation of women, indexes

(FBiH by cantons)

Tabela VIII – Table VIII

Februar/ veljaca 2004

KANTONI	KORISNICI NOVCANE NAKNADE			KORISNICI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA		
	Users of unemployment benefits			Users of health insurance		
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
FEDERACIJA - UKUPNO	4.535	4.881	107,63	184.006	185.865	101,01
01. Unsko – sanski kanton	309	349	112,94	18.943	19.042	100,52
02. Posavski kanton	51	71	139,22	2.646	2.846	107,56
03. Tuzlanski kanton	1.094	1.082	98,90	48.475	48.943	100,97
04. Zenicko – dobojski kanton	795	847	106,54	42.021	42.300	100,66
05. Bosansko – podrinski kanton	67	79	117,91	2.341	2.354	100,56
06. Srednjobosanski kanton	298	577	193,62	15.498	15.589	100,59
07. Hercegovacko – neretvanski kanton	493	525	106,49	14.588	14.648	100,41
08. Zapadnohercegovački kanton	20	20	100,00	4.234	4.311	101,82
09. Kanton Sarajevo	1.308	1.232	94,19	31.559	32.122	101,78
10. Kanton 10	100	99	99,00	3.701	3.710	100,24

KORISNICI PRAVA NA PIO I ZAPOSLENI STRANI DRŽAVLJANI

(FBiH po kantonima/županijama)

Tabela IX

Februar/ veljaca 2004

KANTONI	KORISNICI PRAVA NA PIO Users of PIO benefits			Broj zaposlenih stranih državljana Number of employed foreign citizens		
	I 2004	II 2004	II 2004	I 2004	II 2004	II 2004
			I 2004			I 2004
FEDERACIJA - UKUPNO	79	67	84,81	49	72	146,94
1. Unsko - sanski kanton	7	6	85,71	4	17	425,00
2. Posavski kanton	0	0		0	5	
3. Tuzlanski kanton	10	9	90,00	19	6	31,58
4. Zenicko - dobojski kanton	30	25	83,33	13	17	130,77
5. Bosansko - podrinski kanton	2	0	0,00	2	0	0,00
6. Srednjobosanski kanton	0	4		1	0	0,00
7. Hercegovacko-neretvanski kanton	9	9	100,00	3	5	166,67
8. Zapadnohercegovački kanton	0	1		1	0	0,00
9. Kanton Sarajevo	21	13	61,90	6	22	366,67
10. Kanton 10	0	0		0	0	

IZVOR PODATAKA I METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori podataka koji se koriste u izradi Statistickog pregleda su podaci koje vode službe za zapošljavanje u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Podaci se prikupljaju i obrađuju mjesečno i publikuju oko 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

OBJAŠNJENJE ZNAKOVA I POJMOVA

1. NEZAPOSLENA LICA su lica bez zaposlenja, sposobna za rad, starosne dobi od 15 do 65 godina evidentirana u biroima za zapošljavanje.
2. LICA KOJA PRVI PUT TRAŽE ZAPOSLENJE su evidentirana lica u biroima koja ranije nisu bila u radnom odnosu.
3. NEZAPOSLENA LICA ZBOG PRESTANKA RADA ORGANIZACIJA I POSLODAVACA su evidentirana lica u biroima za zapošljavanje a ostala su bez posla zbog prestanka rada organizacija i poslodavaca.
4. KORISNICI NOVCANE NAKNADE su nezaposlena lica evidentirana u općinskim biroima koja su prema odredbama Zakona ostvarila ovo pravo.
5. LICA KOJA PRVI PUT TRAŽE ZAPOSLENJE su lica koja se općinskim biroima prijavljuju prvi put radi zaposlenja u tekucem mjesecu.
6. ZAPOSLENI S EVIDENCIJE SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE su lica koja su se zaposlila u zemlji i inostranstvu tokom izvještajnog mjeseca a bila su evidentirana u službama.
7. POTREBE ZA RADNICIMA predstavljaju broj traženih radnika i pripravnika za nepopunjena i novootvorena radna mjesta koja organizacije i poslodavci prijavljuju biroima u toku izvještajnog mjeseca.
8. REALIZOVANE PRIJAVE O POTREBAMA ZA RADNICIMA predstavljaju broj zaposlenih radnika i pripravnika prema izvještaju o zasnivanju radnog odnosa, koji poslodavci pismeno dostavljaju biroima tokom izvještajnog mjeseca.

ZNAKOVI

-	nema pojave
...	ne raspolaže se podacima
,	podatak manji od 0,5 date jedinice mjere
*	ispravljen podatak
1/	napomena ispod teksta ili tabele
?	prosjeak
()	procijenjen podatak

SKRACENICE

NKV	nekvalifikovani radnik	VKV	visokokvalifikovani radnik
PKV	polukvalifikovani radnik	SSS	srednja strucna sprema
NSS	niža strucna sprema	VŠS	viša školska sprema
KV	kvalifikovani radnik	VSS	visoka strucna sprema

SKD standardna klasifikacija djelatnosti

01. USK	Unsko - sanski kanton	07. HNK	Hercegovačko - neretvanski kanton
02. PK	Posavski kanton	08. ZHK	Zapadnohercegovački kanton
03. TK	Tuzlanski kanton	09. KS	Kanton Sarajevo
04. ZDK	Zenicko - dobojski kanton	10. K10	Kanton 10
05. BPK	Bosansko - podrinski kanton		
06. SBK	Srednjobosanski kanton		

SOURCE OF DATA AND METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The sources of data for the Monthly Statistics Bulletin are the records kept by the FB&H Employment Services. The data are compiled and analyzed on a monthly basis and published around the 15th of each month.

EXPLANATION OF CONCEPTS AND SYMBOLS

1. **UNEMPLOYED PERSONS** are persons without employment, who are capable of working, aged 15 to 65 who are registered with the FB&H Employment Services as seekers of employment.
2. **PERSONS, WHO ARE SEEKING EMPLOYMENT FOR THE FIRST TIME** are unemployed persons who are registered with FB&H Employment Service and who have not yet been employed.
3. **UNEMPLOYED PERSONS DUE TO CESSATION OF WORK OF THE EMPLOYER** are unemployed persons who are registered with the FB&H Employment Service who have lost their jobs because of the cessation of work of the employer.
4. **USERS OF UNEMPLOYMENT BENEFITS** are unemployed persons registered with the Municipality Employment Services who have realized unemployment benefits, according to the regulations of the Law on Employment.
5. **PERSONS WHO ARE FOR THE FIRST TIME SEEKING EMPLOYMENT** are unemployed persons, registered for the first time with the Employment Service in current month.
6. **EMPLOYED FROM THE RECORDS OF EMPLOYMENT SERVICE** represent persons, who have become employed either in FB&H or abroad during the reporting month, and who have been registered with FB&H Employment Service.
7. **VACANCIES** represent the number of workers and trainees sought for vacant and newly opened jobs which the employers have informed the FB&H Employment Service about during the reporting month.
8. **REALIZED VACANCIES** represent the number of employed workers and trainees according to the the report on work found which the employers have informed the FB&H Employment Service about during the reporting month.

SYMBOLS

-	no entry
...	data not available
,	value is less than 0,5 of the unit of measure being used
*	revised data
1/	indicates note beneath table
⌀	average
()	estimated data

ABBREVIATIONS

NKV	unskilled workers	VKV	highly-skilled workers
PKV	semi-skilled workers	SSS	secondary school level
NSS	primary school level	VŠS	non-university level
KV	skilled workers	VSS	university level

01. USK	Unsko - sanski kanton	07. HNK	Hercegovačko - neretvanski kanton
02. PK	Posavski kanton	08. ZHK	Zapadnohercegovački kanton
03. TK	Tuzlanski kanton	09. KS	Kanton Sarajevo
04. ZDK	Zenicko - dobojski kanton	10. K10	Kanton 10
05. BPK	Bosansko - podrinski kanton		
06. SBK	Srednjobosanski kanton		

ADRESE I BROJEVI TELEFONA KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE :

UNSKO - SANSKI KANTON					
br.	biro	rukovodilac	adresa	tel/fax	e -mail
	Služba za zap. USK - Bihac	Mujakic Muhamed, direktor	Branislava Đurdeva 1 77 000 Bihac	tel: 037/ 311-380 fax: 037/ 311-384	vtcbihac@bih.net.ba
1.	Bihac	Mededovic Dilista	Branislava Đurdeva 1	tel: 037/ 311-380, 381,382, 383 fax: 037/ 311-384	
2.	Bosanska Krupa	Terzic Jagoda	551. slavne brdske brigade bb	tel/fax: 037/471-133	
3.	Bosanski Petrovac	Ferizovic Amir	Bosanska bb	tel/fax: 037/881-052	
4.	Bužim	Dervic Džemaludin	505.viteške brigade bb	tel/fax: 037/410-470	
5.	Cazin	Delalic Hilmija	Cazinske brigade bb	tel/fax: 037/514-049	
6.	Kljuc	Hadžic Jasim	Branilaca BiH 127	tel/fax: 037/661-079	
7.	Sanski Most	Karagic Derviš	Desetog oktobra bb	tel/fax: 037/686-248	
8.	Velika Kladuša	Birdahic Vahid	Ibrahima Mržljaka 5	tel/fax: 037/770-105	
POSAVSKI KANTON					
	Služba za zap. PK - Orašje	Boris Juric,direktor	Ul. III br. 25 76 270 Orašje	tel: 031/ 714 - 417 fax:031/ 712 - 306	
1.	Orašje	Mato Miškovic	Ul. III br. 37	tel: 031/ 713 - 964	
2.	Domaljevac - Šamac	Klaric Đuro		tel: 031/ 761-421	
3.	Odžak	Petric Anto	Omladinska bb	tel: 031/ 761 - 421	
TUZLANSKI KANTON					
	Služba za zap. TK - Tuzla	Berbic Šemso, direktor	Bosne srebrene 31 75 000 Tuzla	035/ 281-168 centr: 035/ 283-388 tel/fax: 035/281-169	
1.	Tuzla	Rifatbegovic Rašida	Bosne Srebrene 31	telfax:035/ 280-019 283-388 252-376	
2.	Banovici	Mujezinovic Mehmed	119. muslimanske brigade 3	tel/fax: 035/876-815	
3.	Celice	Ibrišimovic Azra	Celice bb	tel/fax.035/ 660-464	
4.	Doboj - Istok	Mešanovic Hasan	Brijesnica bb	tel/fax:035/ 720-115	
5.	Gracanica	Ustavdic Zuhra	Ahmet paše Budimlije 20 b	tel/fax: 035/702-719	
6.	Gradacac	Smajlovic Mirsada	I.Kapetanovica bb	tel/fax: 035 817-166	
7.	Kalesija	Mujkanovic Salkan	Patriotske lige bb	tel/fax: 035/631-266	
8.	Kladanj	Jakupovic Esma	Kladanjske brigade 1	tel/fax: 035/621-209	
9.	Lukavac	Ceperkovic Ibro	A.Herjevic 4	tel/fax: 035/553-098	
10.	Sapna	Muharemovic Azem	206. viteške brigade bb	tel/fax: 035/597-102	
11.	Srebrenik	Smajlovic Ohran	Željeznicka 7	tel/fax: 035/640-216	
12.	Teocak	Husic Senail	Teocak bb	tel/fax: 035/755-884	
13.	Živinice	Jusic Bajro	Oslobodenja 20	tel/fax: 035/775-027	

ZENICKO – DOBOJSKI KANTON

	Služba za zap. ZDK - Zenica	Alibegovic Mehmed,direktor	Adolfa Goldbergera 6 72 000 Zenica	tel/fax:032/ 405-107 032/ 405-062	szz_zedo@bih.net.ba
1.	Zenica	Bradarac Alma	Adolfa Goldbergera 6	tel/fax:032/ 405-107	szz_zedo@bih.net.ba
2.	Breza	Herco Zihnija	Bogumilska 10	tel/fax:032/783- 509	bzz_brez@bih.net.ba
3.	Doboj - Jug	Kamaric Halima	Matuzici bb	tel:032/ 691-985 fax:032/ 691-245	
4.	Kakanj	Kadic Husein	Zgošćanska L 1	tel/fax:032/ 550-198	bzz_kaka@bih.net.ba
5.	Maglaj	Delic Sulejman	Prva ulica	tel/fax:032/ 603-772	bzz_magl@bih.net.ba
6.	Olovo	Hasanspahic Refik	Radnicka 6	tel/fax:032/ 825-064	bzz_olov@bih.net.ba
7.	Tešanj	Berberovic Muharem	Armije BiH bb	tel/fax:032/ 650-343	bzz_tesa@bih.net.ba
8.	Usora	Katic Ivan	Žabljak bb	tel/fax:032/ 893-441	
9.	Vareš	Operta-Svincic Jasna	Armije BiH 41	tel/fax:032/ 845-205	bzz_vare@bih.net.ba
10.	Visoko	Ahic Tarik	Hadžihasanova 23	tel/fax:032/ 735-176	bzz_viso@bih.net.ba
11.	Zavidovici	Ahmici Hazim	Patriotske lige blok C	tel/fax:032/ 874-326	bzz_zavi@bih.net.ba
12.	Žepce	Šupukovic Tadija	S.Tomaševica 1	tel/fax:032/ 881-660	

BOSANSKO – PODRINJSKI KANTON

	Služba za zap. BPK-Goražde	Hodo Nafija,direktor	Senada Sofovica Sofe 9 73 000 Goražde	tel: 038/ 221-546	
1.	Goražde		Senada Sofovica Sofe 9	tel: 038/ 221-546	
2.	Foca		Ustikolina	tel: 038/ 518-382	
3.	Pale		Praca	tel: 038/ 799-079	

SREDNJOBOSANSKI KANTON

	Služba za zap. SBK - Travnik	Tolo Josip,direktor Mujic Ejub zamjenik direktora	Mehmeda paše Kukavice 13 72 276 Travnik	tel. 030/511-090 fax 030/ 512-185	
			Tvornicka bb 72 276 Nova Bila	tel/fax: 030/707-622	
1.	Bugojno	Duvnjak Dževad	Nugle II – 15	tel/fax:030/ 251-235	
2.	Busovaca	Velte Emil	Nikole Šubica Zrinjskog bb	tel/fax:030/ 732-094	busovaca@max.net.ba
3.	Dobretici	Idžanovic Srecko			
4.	Donji Vakuf	Imširpašić Vasva	Omladinska bb	tel/fax:030/ 205-539	
5.	Fojnica	Dedic Bibija	Hadrovici 10	tel/fax:030/ 837-246	
6.	Gornji Vakuf - Uskoplje	Drino Mahmut	Branilaca grada bb Gornji Vakuf	tel/fax:030/ 265-638	
			Kralja Tomislava bb Uskoplje	tel/fax:030/ 494-158	uskoplje@max.net.ba
7.	Jajce	Ljubicić Vesna	Zagrebacka bb	tel/fax:030/ 658-014	jajce@max.net.ba
8.	Kiseljak	Madžar Pero	Bana Josipa Jelacica bb	tel/fax:030/ 879-579 tel/fax:030/ 870-766	kiseljak@max.net.ba
9.	Kreševo	Lalić Vlado	Fra Grge Martica 120	tel/fax:030/ 806-522	kreševo@max.net.ba
10.	Novi Travnik	Agović Vaiz	Mehmeda Spahe 13	tel/fax:030/ 525-540 tel/fax:030/ 525-109	
11.	Travnik		Tvornicka bb Nova Bila	tel/fax:030/ 708-212	novabila@max.net.ba
		Kanafija Ahmed	Mehmeda paše Kukavice 13 – Travnik	tel/fax: 030/511-467	
12.	Vitez	Krišto Marija	Stjepana Radica bb	tel/fax:030/712-473 tel/fax:030/710-373	

HERCEGOVACKO – NERETVANSKI KANTON

	Služba za zap. HNK - Mostar	Rahimic Zlatko, direktor Golemac Petar, zamjenik direktora	Kralja Tvrtka 19 88 001 Mostar	tel/fax: 036/ 321- 824	www.zzz-mostar.ba
1.	Capljina	Vego Dominik	Ante Starcevic 4	tel. 036/ 808 - 435	
2.	Citluk	Ostojic Nikola	Kralja Tomislava	tel. 036/ 642 – 630	
3.	Jablanica	Muratovic Ismet	Trg oslobođenja bb	tel/fax: 036/752-818	
4.	Konjic	Hadžiosmanovic Nedžad	Kolonija bb	tel. 036/ 726-253	
5.	Neum	Udženija Ivan	Zagrebacka bb	tel. 036/ 880 - 219	
6.	Prozor/Rama	Džankic Ilija	Trg oslobođenja bb	tel/fax: 036/752-818	
7.	Stolac	Raic Mirko	Banovinska 4	tel. 036/ 853 - 330	stolac@max.net.ba

ZAPADNOHERCEGOVACKI KANTON

	Služba za zap. ZHK - Grude	Culjak Vinko,direktor	Bili brig bb 88 340 Grude	tel: 039/ 661 - 395 ; 396 fax: 039/ 661-398	
1.	Grude	Corluka Branko	Fra Paškala Buconjica 6	tel: 039/ 662 - 171	
2.	Ljubuški	Cuže Mladen	Trg kralja Tvrtka bb	tel: 039/ 831 - 386	
3.	Posušje	Biško Mila	Dalmatinska bb	tel: 039/ 681 – 055	
4.	Široki Brijeg	Musa Jagoda	Kralja Tomislava 1	tel: 039/ 704 - 928	

KANTON SARAJEVO

	Služba za zap. KS - Sarajevo	Subašić Džemal,direktor	Valtera Perica 12 71 000 Sarajevo	tel: 033/ 251-260 033/ 204-150 fax:033/ 204-177	juszzks@bih.net.ba
1.	Hadžici	Osmanpašić Enver	Hadželi 128	tel/fax:033/ 420-112	
2.	Ilidža	Hadžić Hajrija	Mala aleja 2	tel/fax:033/ 627-914 033/ 622-356	
3.	Ilijaš	Džafo Salih	Ilijaških zlatnih ljljana 4	tel/fax:033/ 400-037	
4.	Vogošća	Džanic Agiša	Jošanicka 30	tel/fax:033/ 430-269	
5.	Trnovo	Ramusovic Alica	Trnovo bb	tel/fax:033/ 439-046	
6.	Centar	Bubalo-Bejtula Aida	Mehmeda Spahe do br.12	tel/fax:033/ 653-763 033/ 214-438	
7.	Novi Grad	Drobac Viorka	Teheranski trg 6-8	tel/fax:033/ 653-217 033/ 652-457	
8.	Novo Sarajevo	Velic Zamira	Ložionicka 5	tel/fax:033/ 653-217 033/ 652-457	
9.	Stari Grad	Skopljak Lejla	Mehmeda Spahe do br.12	tel/fax:033/ 653-763 033/ 214-438	

KANTON 10

	Služba za zap. K10 - Livno	Brcic Anto,direktor	Kralja Tvrtka 5	tel/fax:034/203- 306 034/203-201	
1.	Livno	Kurdic Alojzije	Kralja Tvrtka 1	tel: 034/ 201-306	
2.	Tomislavgrad	Kozaric Mira	Mijata Tomica bb	tel: 034/ 52 -114	
3.	Kupres	Turalija Rajka	Kralja Tvrtka bb	tel: 034/ 274-271	
4.	Glamoc	Damjanovic Vlatka	Dr. Ante Starcevic	tel: 034/ 272-344	
5.	Bosansko Grahovo	Saric Milena	Ulica HVO-a bb	tel: 034/850-211	
6.	Drvar	Kordic Kaja	Kralja Tomislava 40	tel: 034/ 819-599	